

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

IV. évfolyam 11. szám

<http://www.szikszi.hu/isk/gellert/>

1997. november

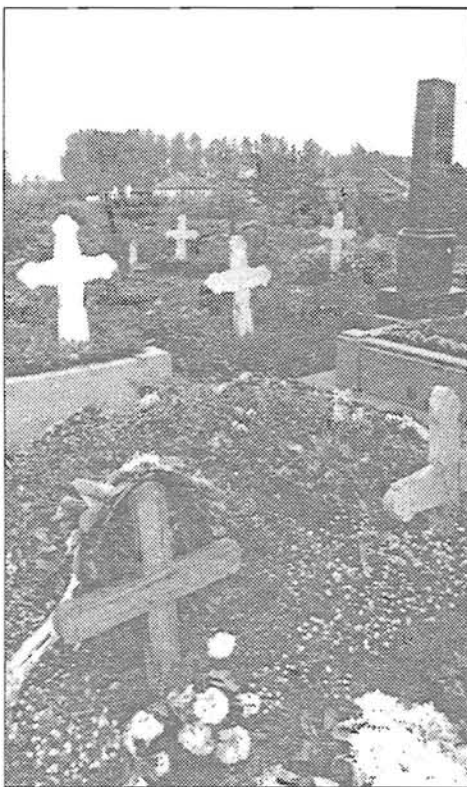
„A mélységből kiáltok hozzád, Uram...”

A temetők igen fontos színhelyei az emberi életnek. Elődeink dombra temetkeztek. Az endrődi lakosok a templomban, ill. a templomudvarban temetkeztek.

Endrődön az első, a legrégebbi temető az un. Templom-zugban volt az első templom északi oldalán, a Körös partján, a déli oldalon pedig a falu terült el. Amikor a falu átköltözött a jelenlegi helyére, két temetőt nyitottak meg: a régi szarvasvégi és a gyomavégi temetőket, mindkettőt 1781-ben. A falu első temetőjébe még 1788-ban is temettek, de már 1823-ban nem, akkor állították fel a kocsorhegyi keresztet a temető helyén. 1849-ben a régi szarvasvégi temető betelt, mellette egy új temetőt vágatott ki az egyház, az a mostani un. új szarvasvégi temető. Miután a gyomavégi temetőből a gátépítéskor kisajátítottak nagy területeket, ismét új temetőt kellett kijelölni. 1884-ben hat holdnyi területen kijelölték az újabb temetőt, most régi központi temetőnek mondjuk.

A Mindszent (XI. 1.), az örömnépe, a Halottak napja (XI. 2.) pedig gyásznap. Én úgy tanultam az iskolában, hogy a keresztény egyház három részből áll: a megüdvözültekből - ezek a szentek, a szenvedőkből - ezek a halottak; és a küzdőkből - ezek az élők. Mindszent a szentek tisztelésének napja, a Halottak napja pedig az összes megholté, nekik segítünk az imáinkkal.

A Mindszent régen is nagyünnep volt, de nem a hatalmas és drága virágok, hanem a reá való készülődés tette azzá. Már jóval az ünnep előtt mindenki rendezgetett a temetőben, újrafestette a fakereszteket. Régen nem ez a betonsír volt a divat, hanem fakereszt volt. A keresztnek való fát már jóval a haláluk előtt bekészítették az emberek, száradó akáctörzset tartottak a tanya körül. Ezt vagy bográr faragta ki, vagy a családból valaki, olyan is akadt, aki saját magának faragta ki a fejét. A keresztet három oszlatúak voltak, az ágak vége is. Nagyon szépek voltak ezek az endrődi fakereszték, szépen formálták az emberi alakot: a férfiak nagyobb keresztet kaptak, az asszonyok kisebbet, a gyerekek még kisebbet. A sírt mindenki körülkarította, gyepféglával körülrakta, mindszent virág vagy Katalin volt a sírra ültetve, esetleg rózsát vagy muskátli. Most ez a beton

a divat. Lebetonozzák, nincs rá gond.

Mindszentkor két napig nem volt tanítás. Mindszent napja előtt böjt volt egy napig. Akkor készülődtünk, sütöttünk kalácsot, mert ünnepre jöttek a vendégek, rokonok. A hunyiaiak bejöttek a faluba, de jöttek Szarvasról, Pestről, mindenfelől. Mindszentkor összegyűlt a család.

Hunyán Bence tanító úrral elindultak a gyerekek az iskolából szépen párban, utánuk jött a tisztelendő úr, azután pedig a felnőttek, együtt ment ki a falu a temetőbe, a tanyában esetleg egy ember maradt. A faluban is volt processió (legyházi menet). A falu népe a pappal, a kántorral összegyűlt a templomban, és együtt mentek ki a temetőbe. Az utcán mindenütt csatlakoztak a menethez az emberek. A processió a temetői nagykeresztnél megállt, ott a kántor énekelt egy éneket, amely arról szólt, hogy itt, a temetőben együtt van koldus az úrral, fiatal az öreggel, itt béke van, valódi béke. Majd elimádkozták a mindenszentek litániáját. Végül min-

denki tiszta szívből énekelt a megholtakért a zsoltárt: "A mélységből kiáltok hozzád, Uram..." Az a sok tiszta hangú asszony olyan szépen énekelt, sehol így nem hallottam énekeini ezt a csodálatos zsoltárt. Kivittük a virágokat, este mentünk a misére halottak napja előtt este. Gyászokorsót tettek ki, ott elvégezték a liberát "Szabadíts meg engem..." vagy "Ments meg, Uram, engem..." - mindenki énekelt, mindenki ráérezett a halál szörnyűségére, mindenki megérezte, hogy meg fog halni. Emlékszem Paróczai G. Mari néni a háborúba elvesztette a férjét, két éves volt a fia, amikor az ura meghalt. Mikor ez az egyetlen fia 24 éves lett, az meg tüdőbajban halt meg a nyáron, László napkor. Mikor a haláleset után először volt a mise a halottakért, Mari néni végigtérdelte a misét a Szent Antal szobor előtt. Fel akarták állítani, még a pap is szólt neki, de Mari néni nem állt fel. Mindenki tudta, hogy ezt most Mari néni a fiáért, meg az uráért áldozza fel.

Este a család körülülte a nagy osztalet, egy tálcára kiraktuk a gyertyákat, kettőt minden halottunkért, és ott még imádkoztunk közösen sokáig.

Halottak Napján mindig voltak a temetőben. Százával jöttek a szekerek a tanyáról, hozták a feketébe öltözött családtagokat. Mink tízen voltunk testvérek, édesanyám maga köré vette az apraját, tanított bennünket, hogyan kell a temetőben viselkedni, hogyan kell a halottakat tisztelni. Mikor odaértünk a sírhoz, üdvözlésképpen rátettük a kezünket a keresztre, vagy megcsókoltuk a fejét. Azután imádkoztunk, gyertyát égettünk. Az imát azzal fejeztük be: "Adj Uram, örök nyugodalmat nekik..."

A sírnál összetalálkoztak a rég nem látott rokonok, volt rá eset, húszan-harmincan is körülálltak egy-egy sírt. A temető kerítésénél, a lincmnál mindig ültek koldusasszonyok, azoknak vittünk kalácsot - kis ducot -, ezt külön nekik sütöttük meg, vagy pénzt adtunk nekik.

Este olyan szép volt a temető, nagyon sokszor visszanezítettünk a szekérről. Ahogy égett a sok gyertya! Mondta is édesanyám: - Nézzétek, kisjányom, a temetőre leszakadt a csillagos ég! A holtakon világítanak a csillagok...

Lejegyezte:
Hornokné Németh Eszter

Önök joga van tudni...

hogya a Pro Patria ÖSSZEFOGÁS a Kereszténydemokráciáért Egyesület okt. 15-én fórumot rendezett, HAZÁNK ÉS AZ INNOVÁCIÓ témakörben. Előadók voltak: Prof. Pungor Ernő, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, Latorcai János országgyűlési képviselő, volt Ipari és Kereskedelmi miniszter, és Sasvári Szilárd országgyűlési képviselő.

Pungor professzor előadásának címe: A Műszaki fejlesztés és a kutatás kapcsolata

Előadását mégis az oktatás néhány aggasztóan szomorú aktualitásaival kezdte. Elmondta, hogy a ma iskoláiban a régi képzési forma veszélyben van, a tudást és a nevelést ketté választották. Példaként említette a két féle érettségi vizsga bevezetését. Idézte Széchenyit, aki szerint egy ország fejlődését a kiképzett emberek száma és nívója határozza meg. Az ország szellemi erejét tudatosan kell kialakítani, és a családban és az iskolákban együttesen kell elkezdeni. A professzor véleménye szerint az egyetemeken kialakult áldatlan állapot részben annak köszönhető, hogy az autonómia úgy került bevezetésre, hogy arra nem voltak felkészülve. Az alapoktatás két bázisa, az egyetem és az akadémia, amelyek szintén veszélyben vannak, elsősorban pénzügyi forrás hiánya miatt. Tekintve, hogy a magyar ipar jelentős része külföldi tulajdonba került, így az innováció a kutatás hátterbe szorult, mert a külföldi tulajdonos a vételár minél előbbi megtérülésében érdekelt. Ezért a magyar munkaerő elsősorban bér munkára van használva, és ez könnyen vezethet a technológiai rabszolgaság kialakulásához. Az ország szellemi

ereje sajnos külföldön keresi a komoly lehetőségeket. És nem úgy, mint Széchenyi korában volt, hogy vissza várták a külföldön tapasztalatokat szerzőket, sajnos ma nincs visszavárási kapacitás! Hazánkban a nemzeti össztermékből /GDP/ a kutatásra felhasznált összeg a nemzetközi átlagnak csak kis töredéke, sajnos ez a tény oda vezet, hogy a GDP a jövőben is csökkenni fog.

Latorcai János előadásának címe: Innováció és gazdaság. Az előadásának főbb gondolatai: A működő gazdaság motorja az innováció, és csak a működő gazdaság vezethet a fejlődéshez.

Az innováció magába foglalja mind azt a tudományos, műszaki, pénzügyi technológiai és társadalmi szolgáltatást, ami új terméket, technológiát, piacot, szervezést és minőségi változást hoz. Sajnálatos tényként említette, hogy 7 évvel a rendszerváltozás után a magyar termékek nemzetközi megítélése siralmas. A sikeres műszaki fejlesztési eredmények bevezetése éveket, sokszor évtizedeket késik, aminek okait is elemzte: elsősorban a pénzhiányt, a társadalmi, vezetői meg nem értést, a kül-gazdasági bizonytalanságot, a recessziót említette. 1995-ben Genfben volt egy mérlegelés, ahol az országokat a hatékonyság alapján sorolták. Sajnálatos eredményt értünk ott el. 44 ország közül a 42-ik helyre minősítették hazánkat, mögöttünk 43-ik Ukrajna, és 44-ik Oroszország volt. Elengedhetetlen a kormányzat támogatása az innováció bizonyos területein, így például a bevezetést, a piac és termékvédelmet említette. A műszaki fejlesztés pénzügyi feltétel rendszere szinte megszűnt. Piaci

kamatlábú hitellel nem lehet műszaki fejlesztést finanszírozni. Kiemelt témák, találmányok infrastruktúrák fejlesztése esetében a kormány támogatása elengedhetetlen. A kiszámítható, hosszú távú gazdasági növekedés, és a kutatás, oktatás, és infrastruktúra területén az innováció az Európai Unióhoz való csatlakozásunk elengedhetetlen feltétele.

Sasvári Szilárd előadásának címe: Információs robbanás - Nemzeti kultúra.

A képviselő felhívta a figyelmet a közeli jövő egyik várható problémájára, ami az iskolák Internet-be való bekapcsolásukkor válik aktuálisá. Magyarország jelenlegi erkölcsi válsága nem szabad hogy tovább mélyüljön. Az Internet világából jövő esetleges negatív ismeretekkel. Különböző nemzetközi gyakorlatokat említett, amelyekkel az országok "alakítják" a beáramló információkat. Nagyon nagy szükség van az Internetes információk mellett, a haza, a nemzeti múlt, megismertetésére is. Emlékeztetett a Honfoglalás 1100 éves évfordulójának méltánytalan megünneplésére. Felhívta a figyelmet arra, hogy az Internet nem helyettesítheti az emberi kapcsolatokat, az Internet csak egy eszköz lehet, ami kiegészítheti a kapcsolatokat.

A nagy tetszéssel fogadott előadás-sorozatot, több hozzászóló gazdagította.

Csenger Zsolt az Egyesület ügyvezető elnöke kijelentette, hogy a PRO PATRIA folytatni fogja a megkezdett munkát, s havonta újabb és újabb témákkal hívja párbeszédre tagjait és az érdeklődőket.

CSÁSZÁRNÉ GYURICZA ÉVA

Városi szervezetté alakultak a KDNP-ből kilépett tagok

Október 13-án gyűlést tartottak a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség tagjai és ott elhatározták, hogy önálló városi szervezetet hoznak létre és csatlakoznak a Győrben megalakult Kereszténydemokrata Szövetséghez.

A szövetség neve: Magyar Kereszténydemokrata Szövetség (MKDSZ) Gyomaendrődi Városi Szervezete.

Címe:

5502. Gyomaendrőd,

Dózsa György u.31.

Nem párt, hanem társadalmi egyesület, melynek tagja lehet, ki elkötelezve érzi magát a keresztény és nemzeti irányzattal. A városi szervezet hatvan taggal alakult, és megválasztotta vezetőségét:

Elnök: Vaszkó András

Titkár: Véháné Szedlák Ildikó

Pénztáros: Szabó Zoltánné.

3 elnökségi tagot is választottak: Tímár Mihály, Ungvályi János és Talán Máttyás személyében.

A megalakult városi szervezet tagjai megismerték az Alapító Okiratot, valamint az ideiglenes Alapszabályt és azt elfogadva alakultak egyesületté.

Továbbra is a kereszténydemokrácia célkitűzéseit és a barankovicsi irányvonalat tartjuk szem előtt, amelytől a jelenlegi KDNP vezetése eltért, és sodródott a politikai paletta legszélére, ill. zsákutcába jutott. Ezt mi nem vállaljuk.

Közöljük továbbá, hogy a Győrben megalakult Magyar Kereszténydemokrata Szövetség alapító tagjai az Országos Elnökségébe Császárné Gyuricza Évát választották.

Véháné Szedlák Ildikó

M e g h í v ó

a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség nyílt taggyűlésére

Értesítünk mindenkit, hogy a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség November 3-án (hétfőn) 18 órakor nyílt taggyűlést tart a Közösségi Házban, melyre minden érdeklődőt szeretettel vár.

Vendégünk lesz Dr. Dávid Imre polgármester, aki beszámol a város dolgairól, és szívesen válaszol a neki feltett kérdésekre.

Ne szalassza el a lehetőséget! Jöjjön el gyűlésünkre.

KEDVES OLVASÓINK!

Önök már tudják, hogy minden év novemberében fordulunk előfizetőinkhez, támogatóinkhoz, azzal a kéréssel, hogy 1998-ban se feledkezzenek meg rólunk.

A sok kedves levél, amit év közben kaptunk, arról tanúskodik, hogy megkedvelték újságunkat, s biztat bennünket arra, hogy helyes úton járunk. Örömmel közölhetjük, hogy már az ország 44 helységébe küldjük lapunkat. Bízunk abban, hogy előfizetőink száma gyarapodni fog, mert csak így tudjuk fenntartani az újságot a növekvő árak mellett.

Külön öröm, hogy ez évben már lapunk az INTERNETEN is olvasható!

Akik felfigyeltek a lap utolsó oldalán szereplő impresszumra, olvashatták, hogy kiadó változás következett be. Az újságnak már nem a KDNP a kiadója, hanem az újjáalakult és hazaköltözött ENDRÓDIEK BARÁTI KÖRE EGYESÜLET. Reméljük, ez még szorosabb kötődést jelent az otthon, Gyomaendrőd város tekintetében.

Az újságot Gyomaendrődön és Hunyán változatlanul évi 700 forintért szállítjuk házhoz. A vidékiek esetében számolnunk kell a postaköltséggel s ezért az előfizetés évi 1.000 forint

Hirdetéseket korlátozott számban felvesszünk.

Természetesen, a fenti ár csupán a fizetendő legminimálisabb összeg, további támogatásokat szívesen fogadunk, s előre is köszönjük mindazoknak, akik lapunk fenntartását

ily módon is elősegítik.

Az eddigi gyakorlatnak megfelelően: egy névjegy-alakú (kb. 5 cm X 9 cm-es) hirdetés ára: havi 1.500.-forint évi 15.000 Ft. Nagyobb méretben havi 3.000.-Ft. évi 30.000.-Ft.

AKIK ÉV KÖZBEN MÁR ELŐFIZETTEK A LAPRA, AZOKNAK AZT FOLYAMATOSAN KÜLDJÜK!

Külön fordulunk INTERNET-es "látogatóink"-hoz, olvasóinkhoz, külföldön élő honfitársainkhoz. Kérjük Öket, ha megkedvelték lapunkat, támogassák azt anyagi erejükhez mérten.

Előre is köszönjük, hogy segítenek nekünk!

Előfizetni, és adományokat küldeni belföldön és külföldön egyaránt az alábbi bankszámlára lehet:

ENDRŐD ÉS VIDÉKE TAKARÉKSZÖVETKEZET
VÁROSUNK GYOMAENDRŐD SZERKESZTŐSÉGE
GYOMAENDRŐD 53200015-10001617.

Vagy készpénzben szerkesztőségünkben: Damjanich u. 15-ben.

Kedves Olvasó!

Ha eddig még nem fizette elő újságunkat, kérjük, támogasson, jöjjön előfizetőink táborába!

Gyomaendrőd, 1997. november

VÁROSUNK SZERKESZTŐSÉGE

nyitó oldalunk az Interneten: <http://www.szikszi.hu/isk/gellert/>

A gyomaendrői Szent Gellért Általános Iskola Honlapja - Netscape

File Edit View Go Communicator Help

Back Forward Reload Home Search Guide Print Security Stop

Bookmarks Location: <http://www.szikszi.hu/isk/gellert/>

Iskolánk
Az endrői templom
Gyomaendrőd
Gyomaendrői címek
WEB tárlat
Katolikus oldalak
Kapcsolataink
Keresők, egyebek
E havi "Városunk"
Vendégkönyv
Bejegyzések

A WEB lapok szerkesztője:
[Füvényi László plébános](#)
Várom leveleiket:

A gyomaendrői
Szent Gellért Katolikus Általános Iskola
honlapja

Home Page of St. Gellert Catholic General School in Gyomaendrőd

5500 Gyomaendrőd,
Selyem u. 109/2.
Telefon: +36 66 386-174

1997. január 31. óta Ön a **01718** vendégünk. Köszönjük a látogatást!
Frissítés: 1997. október 13.
Ajánlott böngésző: Netscape Navigator, felbontás: 800 x 600 High Color (16 bit)

HUNGARIAN
LINK EXCHANGE

Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Jog- és Államtudományi Kar

Minden hónap elején frissülünk! Azért hónap közben is látogass meg, mert valami mindig történik...

Start A gyomaendrői Sze... Corel CAPTURE Paint Shop Pro HU 14:29

* HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK *

A KÖZÖSSÉGI HÁZ NOVEMBERI PROGRAMJA

- 3-án 18 óra: Gyógyda
 3-án 18 óra: Magyar Kereszténydemokrata Szövetség gyűlése
 12-én 16 óra: Cukorbetegke Klubja, Dr. Gyimesi András diabetológus főorvos előadása a cukorbetegségről
 12-én 18 óra: A Magányosok Klubja zenés estje
 15-én 17 óra: A Nyugdíjas Klub vacsorája
 17-én 18 óra: Gyógyda
 22-én 18 óra: A Gazdakör vacsorája
 29-én 18 óra Batyus bál a Magányosok Klubjában

DECEMBERI ELŐZETES

- 1-én 18 óra: Gyógyda
 6-án 9-11 óráig: Szemvizsgálat
 13-án 17 óra: A Magyar Kereszténydemokrata Szövetség karácsonyi ünnepe
 20 és 21-én 9 órától: Galambkiállítás

Örömmel értesítjük a kedves érdeklődőket, szülőket és 8.-os osztályos továbbtanuló diákokat, hogy Dévaványán új középiskola létesül.

Az új középiskola: "EÖTVÖS JÓZSEF" Gimnázium és Ipari Szakképző Iskola.

5510. Dévaványa, Széchenyi u.8. Telefon: 66-484-243.

Az 1998. szeptember 1-én indul.

A/ Gimnáziumunk: 4 éves általános tantervű, emelt óraszámú angol ill. német idegen nyelvekkel.

Tervezett fakultációk: (a 11. osztálytól) számítástechnika, idegen nyelvi, drámapedagógiai, környezetvédelmi, gyors és gépirői, közigazgatási, kedvezményes térítés mellett szem. gépkocsis vezetők.

Tanulmányi igény: 3,5 feletti átlageredmény. Felvételi nincs. I. oszt. tanulóknak ingyenesen biztosítunk tankönyveket és munkafüzetet. Tervezett létszám 30 fő.

B/ Szakképzés területén: a NAT-ra építve (2x2 éves) szakképzésre térünk át. Először a 9-10 osztályban a közismereti tárgyakon túl tanulóink heti 4 órában szakmaorientációs gyakorlaton vesznek részt. A 10. oszt. sikeres elvégzése után automatikusan kerülnek a szakképzésbe.

Ez a második 2 éves szakasz - a tényleges szakképzés.

Iskolánk az 1998/99-es tanévre a 9. osztályba az alábbi szakmákat

PÁLYAVÁLASZTÁSI TÁJÉKOZTATÓ

hirdeti meg:

Lányok részére: nőruha-készítő 10-18 fő, élelmiszer- és vegyi áru kereskedő 10-12 fő, gép- és gyorsíró 10-15 fő,

Fiúk részére: asztalos 20-12 fő, villanyszerelő 10-15 fő, szobafestő-mázoló-topázó 10-15 fő.

Tanulmányi igény: gép- és gyorsíró, valamint élelmiszer és vegyi áru kereskedő szakmákban a közepes vagy annál jobb eredmény. A többi szakmáknál - a választott tanulmányok a 8. osztály eredményes elvégzésével kezdődnek. Felvételi vizsgát nem tartunk. Választható idegen nyelv (9. osztálytól) angol, német. Szakmai gyakorlatokat iskolánk tanműhelyeiben, oktató helyiségeiben és a Sütőipari Kft. boltjában tartjuk.

Kollégiumi elhelyezést biztosítani nem tudunk.

Nyitl napok: 1997. november 21-22. (péntek) 8-12 óráig. November 28-án (pénteken) 8-12 óráig. Dévaványa, Széchenyi u. 8. sz. Telefon: (66) 484-243.

Felvételi: A gimnáziumba jelentkezők esetében elbájosítás az általános felvételi eljárás keretében. 198. március 2. (hétfő) 8. órákor.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk iskolánkba.

Dr. ÁGOSTON SÁNDOR, PAPP TIBOR
 Tagozatvezető polgármester

Kegyeleti túra Aradra

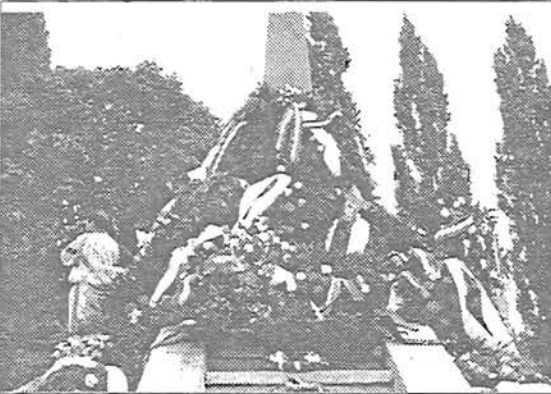
- A Hadirokkantak és Hadiárva Egyesülete, a Magyar Kereszténydemokrata Szövetséggel karöltve kegyeleti zarándok utat szervezett Aradra október 6-án, hogy az aradi 13 1849-ben kivégzett hős tábornokainak emlékműve előtt fejet hajlva tiszteljenek és elhelyezzék az emlékezés koszorúját.

Annak ellenére, hogy a hatóságok háromszor is megváltoztatták az ünnepség időpontját, hatalmas tömeg gyűlt össze, hogy lerója kegyeletét a helyállás és hűség áldozatai előtt.

Markó Béla az RMDSZ elnöke reményeinek adott kifejezést, hogy ma már nyíltan ünnepelehetünk, sőt a magyar miniszter is koszorúzhatott, hogy nyíltan énekelhetjük a magyar himnusz, a szózatot és az erdélyi himnusz, - és mint mondotta - bízik, hogy

jövőben a kormány hivatalos személyei is részt vesznek a kegyeletben.

Tokay György a múltba tekintett és követendő példaként állította a 13 tábornok helyállását, akik egy cél érdekében áldozták életüket a magyar, de egyben más nemzetiségek szabadságáért. Tudjuk, hogy többségükben nem is voltak magyar származásúak, sőt még magyarul sem tudtak, de úgy érezték. Arra hívta fel a több ezres tömeg figyelmét, ebből merítsenek erőt a

jövőhöz.

Majd a koszorúkat helyezték el, mely több mint egy órán át tartott. Szívünkben felindultan, de megnyugvással búcsúztunk a 13 hős emlékművétől.

Vaszko András

98 ENSZ katona - Hazánkából nemrég indult útjára az a 98 ENSZ katona, akik a ciprusi békefenntartó misszió magyar kontingensének tagjai. Szolnokon, a 88. Gyorsreagálási Zászlóaljnál Végh Ferenc altábornagy, a Honvéd vezérkar főnöke köszöntötte a katonákat. Hangsúlyozta, hogy a magyar ENSZ katonák tevékenységével a világszervezet maximálisan elégedett, s kifejezte reményét, hogy a most útnak indulók is tovább öregbítik majd a magyar honvédség jó hírét. Az ad aktualitást e hírek, hogy a viszonylag kis létszámú csapathoz városunk 4 katonával járult hozzá.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Városi Családsegítő Szolgálat (Gyomaendrőd Fő út 2.) pályázatot hirdet 1 logopédus álláshely betöltésére.

Feltétel: Bárczy Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskola logopédia szakán szerzett diploma.

Bérezés: Kjt. szerint.

Egyéb juttatás: szolgálati lakás. Az állás azonnal elfoglalható.

Beadási határidő: a Művelődési Közlönyben való megjelenéstől számított 30 nap.

Érdeklődni lehet: Pál Jánosné intézményvezetőnél a fenti címen vagy a 66-386-230-as telefonszámon.

ELADÓ

Négy elemből álló, fa alapanyagú új szekrényisor igényesnek eladó Szakértő által becsült ár 160 ezer forint.

Érdeklődni lehet a 380-080-as telefonon.

Gyomán a volt szolgáltató ház helyén
MEGNYITOTTUK

A piktör boltot

Címünk: Gyomaendrőd Fő út 204.

Telefon: 66-386-611.

Üzletünkben kaphatók:

- **FESTÉKEK, LAKKOK, ECSETEK** -
 - **SZERSZÁMOK, CSAVAROK, SZEGEK**
 - **RAGASZTÓK, ZÁRAK, VASALÁSOK**
 - **ÉS LINÓLEUMOK**

Padló burkoló lapokat minta után értékesítünk

Nagy választékkal várjuk kedves vásárlóinkat!

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó! új kenyér íze, lepergő könnyű sója.
Sarkcsillag a négy égtáj felől öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Anyanyelved billyogként jelöl! Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld, s ivadékainkba szebb Jövő!

Tímár Máté

TÍMÁR MIHÁLY

(1878 Bucsattelep
- 1943 Endrőd)

Ötvennégy évvel ezelőtt távozott el az élők sorából az áldásos életű, fáradhatatlan tanító: Tímár Mihály. Édesapja uradalmi ácsmester volt, aki később Bánfi-pusztára költözött. Mihály onnan járt a távoli iskolába Báránra. Az iskola katolikus volt és 200 tanuló látogatta szorgalmi időben. Erre az időre így emlékszik vissza naplójában: "Az első pad előtt volt egy lóca, ott jutott nekem hely, mert a legkisebb voltam a diákseregben. A diákfelszerelésem egy bakó, egy palatábla, meg egy gyönyörű ABC-s könyv. Ez az összes rédztung előttem feküdt a padlón. Volt olyan év, amikor két osztályt végeztem el. A tanítóm szorgalmazta, hogy adjanak tovább tanulni."

A polgári iskolát magán úton végezte, s alig volt 14 éves, mikor felvették Szepeshelyre, tanítóképzőbe. Ezekről az évekről a következőket jegyezte fel: "Reggelit az egyik kanonoknál kaptam, ebédet a kolostorban, vacsorát a magyar tanárom: Csumitta János adott. Tanuló éveim alatt csak a tanulásnak és a kottairásnak éltem. Ezért pénzt is kaptam. A jótanulásért minden évben stipendiumot (segélyt), 100 koronát kaptam"

1905-ben végzett és szeptember 1-én megválasztották az Endrőd Öregkerti Elemi Népiskola tanítójának. Hétszáz korona volt az évi fizetése.

1906-ban szülei is Endrődre költöztek. Náluk lakott és havi 20 koronát fizetett a teljes ellátásért édesapjának. Erről így szól a feljegyzés: "Legényéletem egyhangú volt, tisztességes és becsületes. Vasárnapokon két szentmisét hallgattam és orgonáltam. Nyáron a kántor úrnak - Újházi Miklós - nem volt kántorsegédje, így egész miséket végeztem, sőt önállóan temettem, de csak Istenesen. Ünnepnapi délutánját a Kertész Klubban (Körben) kuglizással töltöttem. Ez volt az egyedüli szórakozásom."

1908-ban megalakult a Szövetkezet, amelynek jegyzője lett.

1909-től az endrődi Katolikus Kör alapító tagja lett.

1911-ben kötött házasságot Tímár Máriaival. Kilenc gyermeket neveltek. Mind diplomás ember lett. (Közöttük csak egy fiú volt.)

1922-ben új plébános került Endrődre. Ezzel kezdődött meg a tanító úr kálváriája. Délelőtt Öregkertekben, délután Kocsorhegyen kellett tanítania.

1925-ben, fiatalon, nyugdíjaztatták. Abban az évben az apát úr megalakította a tanítókból álló Szent Imre Dalárdát.

Az iparosok is kitétek magukért. Felkeresték Tímár tanító urat, hogy alapítsa meg az Iparos Dalárdát. Így két dalegyesület tagja volt, az utóbbinak karnagya. Működése alatt a dalosok ragyogó anyagi és erkölcsi sikorsorozatot értek el.

Leánya Keszthelyiné Tímár Klára, így emlékszik vissza: "Jelmondatukat is apám írta és zenésítette meg:

*Zengjen dalunk búsan, vígan.
Kebelünkben érző szív van,
Amelyből soha ki nem hal
A haza és a magyar dal.*

A dalárda 1942-ben apám temetésén is gyönyörűen énekelt, s így emlékezett alapító karnagyára."

1930 körül a Szabó-páskommon csodálatos kertet telepített. 28 fajta szőlő, gyönyörű gyümölcsös, rózsaiskola, csemetenevelés töltötte ki áldásos életét. Igaz öröme telt a nemesítésben. Míg dolgozott, feledte egyre súlyosbodó tüdőbetegségét. Az egész faluban hívogatták ojtásra, szemzésre.

Csernus méltóságos úr temette. Az akkor már súlyos beteg Újházi Miklós, Békésmegye főkántora által megírt búcsúztatót az utódja énekelte:

*"Kedves kicsi otthonomat felcserélem égivel,
Virágos kertemet pedig a csodás mennyeivel.
Oda várlak kedveseim, hol örök a boldogság,
Nincs szenvedés, nincs fájdalom, csak szeretet és jószág.*

*Istenüknél rám találotok, szeretettel várok ott.
Kísérjen végső utamra szívből jövő imátok!
Az áldott föld fogadja be megtört, fáradt testemet.
Teremtőmnnek visszaadom a hozzá hű lelkemet."*

Az Isten és az emberek hű szolgálója volt. A holtak ünnepén őt is foglaljuk bele könyörgésünkbe!

MÁRTON GÁBOR

„A kereszt erősíti a szelídet - és szelídíti az erőset”

Apor Vilmos püspöki címere, és választott jelmondata.

Magyar népünk ünnepe

a gyulai apátplébános

és a püspök

Napok vannak hátra Apor Vilmos boldoggá avatásáig. 1941-ben a Győri Katolikus Tudósító újságírója azt írta, hogy a győriek jobban imádkoznak, mert Apor Vilmos az ő püspökük lett.

Apor Vilmos püspökké szentelésekor gyulai és a győri hívek együtt ünnepeltek. Most Apor Vilmos nem csak a gyulaiaké, vagy a győrieké lesz, hanem magyar népünk kap olyan ajándékot, amelyet már régóta vár, amiért már oly régóta imádkoznak együtt gyulaiak és győriek, az ország hívő katolikus népe.

1941. óta, amikor Boldog Margit szentté avatása történt, nem avattak szentet vagy boldogot népünk fiai közül az ország határain belül.

November 9-én délelőtt Rómában megtört ez a csend, és újból felcsendül Péter utód, János Pál pápa ajkán egy magyar név, Apor Vilmos neve. Ez azt jelenti, ettől kezdve tiszteljük a liturgiában is boldog Apor Vilmost, egykori gyulai plébánost, a vértanú győri püspököt. Azt az embert, aki nem félt a szeretetet azon fokon gyakorolni, melyre Jézus tanította: *Senkinek sincs nagyobb szeretete annál, mint aki életét adja barátaiért.* Ezt a szeretetet már gyulai plébános korában elkezdte gyakorolni... Gondja volt azokra, akikért később az életét is föláldozta. A püspökké

Merénylet a Püspökvárban. Fazekas Endre (USA) festménye

Katolikus krónika

NOVEMBER HÓNAP ÜNNEPEI

november 1. szombat:	Mindenszentek
november 2. vasárnap:	Halottak napja
november 4. kedd:	Borromeo Szent Károly püspök
november 5. szerda:	Szent Imre herceg
november 9. vasárnap:	A Lateráni Bazilika felszentelése
november 10. hétfő:	Nagy Szent Leó pápa, egyháztanító
november 11. kedd	Toursi Szent Márton püspök
november 12. szerda:	Szent Jozafát püspök, vértanú
november 13. csütörtök:	Magyar szentek és boldogok
november 19. szerda:	Árpád-Házi Szent Erzsébet
november 21. péntek:	Szűz Mária bemutatása a templomban
november 22. szombat:	Szent Cecilia vértanú
november 23. vasárnap:	Krisztus királyi
november 24. hétfő:	Dunc-Lac Szt. András és társ. vértanúk
november 30. vasárnap:	Advent 1. vasárnapja

Az endrői Szent Imre templom búcsúünnepe november 8-án, szombaton délelőtt 10 órakor lesz, mise után utcai körmenettel. Mindenkit hívunk és várunk.

szentelése előtti napon még kinn misézett Máriafalván azok között, akik a legközelebb voltak szívéhez.

A püspökszentelési emlékképére a püspökszentelés liturgiájából a következő részletet írta: "Akarok a szegényekhez... és minden szükséget szenvedőhöz az Úr nevéért barátságos és irgalmas lenni!"

A győri vértanúság már Gyulán megalapozódott az itt töltött 25 év alatt. A győri négy év ennek az életnek a megkoronázását jelentette.

Mit jelent nekünk, katolikusoknak és gyulai polgároknak ez az esemény? Vajon csak az egyház tagjainak esemény? Apor Vilmos alakja túlmutat az egyház keretein. A rabság éveit után az ő boldoggá avatása egész magyar népünknek kapcsolódását jelentő Európához, amelyhez első szent királyunk is kapcsolni akarta nemzetét. Apor Vilmos hozzá fohászzkodott utolsó szavaival: Szent István, könyörögj a szegény magyarokért!

November 9-től már így imádkozhatunk az iméni fohászt bővítve: Boldog Apor Vilmos, könyörögj magyar népiünkért!

(A gyulai Katolikus Híradóból)

Szovjet katonák Nagyszerdán délután a Püspökvárba látogattak. "Géppisztolyok, revolverek szegeződtek a melleknek, értelmetlen kiabálásokra a kezek magasba lendültek a kezdődik a motoros. Vilmos püspök sem kivétel. Személyesen állt őrt az ajtóban."

Nagyszürtőnkön reggel korán elmondta élete utolsó szentmiséjét az óvóhelyen. Egymás után özönlének a katonák. Fosztogatnak, követelőznek.

Egy igen durván fellépő csoport vezetőjével éles vitába keveredett. A vezető félre akarta lökni az ajtóból. A püspök nem engedett. Erre az egyik szovjet katona nyeglén odaszólt a vezetőnek: "Eressz bele néhány golyót a hasába!"

Nagypénteken egy kisebb vöröskatonák csoport érkezett, erősen ittas állapotban. Hangos szóval fiatal nőket követeltek "krumpli pucolásra és egy kis házi munkára". Az asszonyok nagyon megrémültek. A püspök határozottan nem mondott, de megígérte, hogy idősebb férfiakból álló önkéntesekből csoportot fog küldeni házi munkára. A katonák percről percre fenyegetőbben viselkedtek. A püspök azonban rettenthetetlen maradt. Végül is felhúzott géppisztollyal kényszerítették a pincébe való lemenésre.

Az őrnagy három katonát a fiatal nők felkutatására küldött. Az őrnagy lement a pincébe. A

püspök a lépcső előtt fogadta. Mivel a püspök nem engedett, a tiszti egyre gorombább lett vele szemben, lökdöste, mellkeresztyét rángatta. A püspök ellökte magát. Az őrnagy dühös lett, kitért a pisztolyát. Lőni nem tudott, mert míg a pisztoly kibiztosításával foglalkozott, a püspök mögéje ugrott, és két könyökét erősen hátra szorítva maga előtt tolt a lépcsőn kifelé az óvóhelyről. Közben megjött a három katona is. Ekkor lövöldözésre került sor.

Többen megsérültek, Apor is három golyót kapott. Az egyik a jobb karján a reverenda és íng kezelőjét lyukasztotta át. A másik a homlokát horzsolta. A harmadik, a halálos, a köldöke fölött hatolt a hasüregbe. A homloksebből kiömlő vér végigsorgott az arcán, a reverendáján, és vörösré festette a követet.

A katonák "hősi tettük" következményét látva elengedték áldozataikat, és kiszaladtak az épületből.

A haldokló püspök suttogva így fohászzkodott: "köszönöm Jézusomnak, hogy Nagypénteken szenvedhetek..." Arra a hírre pedig, hogy a lányok és fiatalasszonyok megmenekültek, boldog mosollyal felelt: "Érdemes volt!..." Meghalt 1945. április 2-án.

Az oldalt összeállította: Iványi László plébános

Hunya története V.

„A fejlődést lehet késleltetni, de megállítani azonban nem! A vége mégis az lesz, hogy idők multával önálló községgé fog fejlődni!”

Ezt a mondatot Iványi György Kondoros-tanyai lelkész írta le, aki már 1940-ben tudta, mi lesz a tanyaiak sorsa. De menjünk történetünkön sorjában, ahogy az az időben történt.

KÖZIGAZGATÁS

Utolsó fejezetünknek ezt a címet adtam, de lehetett volna Hunya különválásának története a címe.

Egy 1910-es jegyzőkönyvben szerepel a Kondoros-tanyai kör, melynek elnöke Hornok István. Ettől kezdve ez a kör fogalmazza meg a Kondoros-tanyai lakosság kéréseit és képviseli az érdekeit. Ennek a körnek még két tagját tudom megnevezni, Hunya Imre és Varjú Mátyás. A többiek nevét nem jegyezték fel.

Ugyanebben az évben kérvényezik egy községháza és egy jegyzői lakás építését. Az anyaközség, mint a kérések többségét, ezt is elutasítja, és az indok most is az, hogy a község szűkös anyagi lehetőségekkel rendelkezik.

1920. december 24-én tárgyalja a közgyűlés kérésüket, amelyben azt kéri, hogy a marhaleveleket Kondoros-tanyán állítsák ki. A kérést nem tartják teljesíthetőnek. Indoklás:

„Ugyanis Endrőd község szervezési szabályrendelete valamint az 1888. évi XII. tcz. kimondja, hogy marhalevél kezelésével községekben csakis a község- vagy közejegyzők bíznak meg. A felelősség súlyos tudatában kizárólag csak köztisztviselő felelhet ezen ténykedésért különösen a mai súlyos állategészségügyi helyzetben annak vezetésével felelőtlen indifferens egyének meg nem bízhatnak”

1922-ben újra kérvényezik a jegyzői kirendeltség felállítását, posta és állandó orvosi állás létesítését. A kérést most sem teljesíti az anyaközség, a következő indoklással:

„Ugyanis jegyzői kirendeltség kimondása esetén van szükség egy jegyzőre, 1 írnokra, 1 kézbesítőre, 2 rendőrré, 1 végrehajtóra, 1 adószedő pénztárosra, kiknek évi fizetésük 69780 korona évi kiadást jelent. A szükséges lakások, telkek, iroda felépítése a legkisebb számítás szerinti 1.800.000 koronát igényelne. Postaépület, lakás és hozzávaló telek 200.000 korona. Telefon bevezetése 700.000 koronába kerül. Községi orvosok nem kötelezhetőek a heti kijárássra, állandó orvost kellene tartani. Azonban tárgyilagosan szemlélve a helyzetet há ezen költségek hordozását érdekelték maguk vállalni a várt eredmény mégsem volna teljesen kielégítő hisz a tanyai lakosság egy része bent lakik Endrőd községben. Odakint van a tanyája hol cselédeket tart ő maga pedig bent lakik, ügyes-bajos dolgait mégis csak idebent intézné el sosem odakint. De tanyai rendszerénél fogva szét-szortam egymástól távol vannak, s a templom körül lévő mintegy 20-25 ház képezné a centrumot, a falut s a többinek mégiscsak elszórtan 6-7 kilométerre maradnának s az egész beállítás a künn lévő káplán és tanító szórakozását, társas körét emelné, s nem a tanyaiak követelt érdeke volna.”

Javasolják azonban, hogy a marhalevél kiállításával valamelyik Kondoros-tanyai tanító foglalkozzon és így a tanyai lakosokat megkímélhetnék a mindennapi kijárástól. (ti. Endrődre)

Az 1920-as évektől kezdve rendszeresen küldöltségek mennek az Endrődi főispánhoz azzal a kéréssel, hogy szeretnének különválni Endrődtől. A kérvények nem találnak meghallgatásra. Ekkor elhatározzák, hogy egy küldöltséget a Belügyminisztériumba is küldenek, hogy elérjék céljukat.

1925-től a belügyminiszter válaszára várnak, döntés nem születik, az Endrődi képviselőtestület halogatja a döntésig a választ. Végül 1934 októberében megérkezik a belügyminiszteri rendelet, melyben ez áll:

„A Belügyminiszter Úr Kondoros-tanyának Endrőd községtől való távolságára és a tanya lakosságának lélekszámára való tekintettel egy jegyzői kirendeltség mielőbbi felállítását rendelte el és a jegyzői kirendeltség felállítására való tekintettel egy segédjegyzői állás szervezését és betöltését engedélyezi.”

Kiseb polgári peres és mezőrendőri ügyek intézésére is Endrődre kell bejárni. A kirendeltség számára Hegedűs István ács, iskola melletti házáat bérlettel ki.

A kirendeltség vezetője: Pádár Miklós jegyző, Esküdték: Tímár m. Mihály és Dinya István, Rendőr: Farkas Imre.

Néhány hónap múlva Pádár Miklóst visszarendelték az endrődi községházára adóügyi jegyzőnek, helyette Dr. Gaál József jegyzőt küldték ki. Az endrődi főjegyző (FINTA) még ekkor is megpróbálta akadályozni a kirendeltség munkáját. Dühös volt a belügyminiszteri rendelet miatt, mert ezt már végre kellett hajtaniuk. Megpróbálta lejártni felettes hatóságainál a kirendeltséget, azzal az indokkal, hogy nincs elég munkájuk és felesleges a működtetése. Cél azonban nem tudott elérni, mert nyugdíjazták és a helyette kinevezett Harsányi László főjegyző már jó indulattal viseltetett a kirendeltség iránt.

1936-ban jegyzői lakás, levante gyakorlóter, községháza és szolgálati lakás céljára telket és épületet vesz a község.

1937-ben a község házat vásárol a kirendeltség számára. Ez évben Tímár m. Mihály helyett Fülöp János lesz az első esküdt.

1943-tól Kondoros-tanya nevével Endrődszentlászlóra változtatják. Pontos adataim nincsenek arra vonatkozóan, hogy hogyan történt ez a névváltoztatás, de Fülöp Menyhért bácsi beszélt el, hogy a település mindig a Hunya nevet szerette volna felvenni, de az anyaközség nem járult hozzá.

Az Endrődszentlászló elnevezést is Csernus Mihály apátplébános erőltette. Időnként találkoztam a Szentlászló-telep és a Hunya-telep elnevezésekkel is. Kondoros-tanyát is hol egybe, hol külön írták.

1943-ban újra a belügyminiszterhez fordulnak a különválás meggyorsítása érdekében. A kérvényt 435 családfő írja alá.

A képviselő-testület a döntést a háború utánra halasztja. Ekkortól kezdve nincs is aki az elszakadási

törekvéseket folytatná, hiszen a férfiak a fronton harcolnak.

1945 után feigyorsulnak az események és szinte egyik napról a másikra önállóvá válik a település.

Fülöp Menyhért így emlékszik vissza:

„Egyik este sietve jött hozzám Polányi István nemzetgyűlési képviselő, hogy gyorsan írjak egy kérvényt, mert másnap az Vaszkó Mihály, szintén képviselő, viszi Pestre a minisztériumba. Pár hét múlva itt is volt az engedély. Ugye jött az új világ, már nem volt szavuk Endrődön a Kalmárokknak, Kovácsoknak, azért ment ilyen gyorsan.”

A Historia Domus-ból ismerhetjük meg a részleteket:

„Szeptember hó 8-án nagy esemény történt. E napon elhatározta Endrőd község képviselőtestülete, hogy Endrődszentlászló területét függetleníti az anyaközségtől és önálló községgé való alakulását tovább nem akadályozza. A képviselőtestület elszakadási határozata osztatlan és általános örömet kellett mindenkiiben. A képviselőtestületi határozat 15 napon át közzemlére volt kitéve s mivel e határozat ellen fellebbezés és óvás nem érkezett be, további eljárás végett a vármegyéhez került.”

Ezzel egyidőben megindult az egyházi függetlenítés folyamata is. Az apátplébános ígéretet tesz, hogy a politikai elszakadás után egy egyházi elszakadást is folyamatba teszi.

Október 24-én a vármegyei bizottsági ülés is elfogadta az endrődi képviselőtestület határozatát és további eljárás végett betérjeszti a Belügyminisztériumba.

A belügyminiszter a határozatot jóváhagyta és Endrődszentlászlónak önálló községgé való alakulását a 101, 338/1945 (III. 9.) B.M. rendelettel engedélyezte.

Ez megjelent a Magyar Közlöny 1945. december 22-iki számában.

1946-ban az Egyházmegyei Főhatóság az elszakadást követően Endrődszentlászlót önálló községgé nyilvánította.

A község lakóinak még egy nagyon régi vágya volt a Hunya név felvétele. Ez irányú kérelmük is megvalósult. A Historia Domus-ban olvashatjuk:

„A Magyar Közlöny 41/1947 számában közli a Belügyminiszter úr 151.715/1947 III.2 számú rendeletét, mely 1898.IV.Tc. 2§-a alapján Endrődszentlászló nevével a lakosság kérelmére Hunya névben állapítja meg. Nem magyar hangzású a név, de a lakosság ehhez ragaszkodott és ezt a nevet kérte”

Teljesült tehát nagyapáink évtizedes álma. 1945 tavaszától kezdve a falu népe önállóan dönthetett sorsáról, fejlődéséről. Hogy ez mennyire sikerült, az már egy újabb történet.

TÍMÁR BÉLÁNÉ

Szerkesztőségünk köszöni a hasznos együttműködést, s azt, hogy Hunya önállóvá válásának története lapunk hasábjain megjelenhetett. Reméljük, hogy a folytatás nem marad el. (SZERK.)

Önkormányzati hírek

Szeptember hónap folyamán több fontos esemény is történt Hunya község önkormányzati munkájában.

A Képviselő-testület már korábban döntött arról, hogy a Megyei Területfejlesztési Tanács Területkiegyszerítő Alapjához pályázatot nyújt be a Hunya Kossuth u. szilárd burkolattal való ellátásának kivitelezésére. A pályázat elkészült és benyújtásra is került. Időközben azonban, még egy pályázat benyújtásáról döntött a testület, hiszen a nagymennyiségű csapadék hatására felgyülemlt belvíz elvezetésének kérdése is megoldásra várt, ezért a belterületi csapadékvíz elvezető csatornarendszer első ütemének elkészítésére is pályáztunk. A Területfejlesztési Tanács szeptember 30-iki ülésén úgy döntött, hogy Hunya Község Önkormányzatának két pályázatát összesen 7 millió forinttal támogatja. Így a pályázaton nyert pénz, illetve az Önkormányzat saját forrásainak felhasználásával a kivitelezési munkát elnyerő GYOMASZOLG Kft. már el is kezdte a munkálatokat, melyek során elkészül a Hunya Kossuth u. útalapja és megvalósul a belvízelvezető csatorna a település legveszélyeztetettebb pontjain.

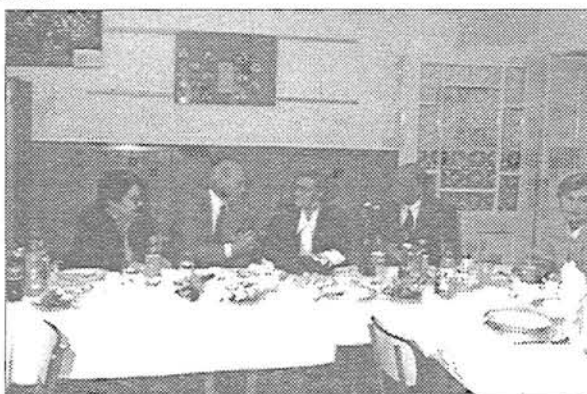
Másik fontos esemény, hogy településünk is csatlakozott a térségi Európa napot szervező másik 12 településhez, így október 3-án Községünk bemutatkozott a Szarvas főterén megrendezett nagyszabású rendezvényen. Még ugyanaz nap du. vendégül láttuk falunkban Hans Beck urat az Európai Bizottság budapesti képviselő vezetőjét, Michael Cartier belga nagykövetet és munkatársát, Demeter Lászlót Szarvas város polgármesterét. Vendégeink megtekintették a

HUNYAI KRÓNIKA

Művelődési Házban az iskolás gyerekek lakodalmas műsorát, majd a Napközi Otthonban háziasszonyok vendéglátásban részesültek. Ez a nap bizonyára sokáig emlékezetes lesz számunkra és reméljük, hogy a rendezvényen a mi kis községünk is elindul az Európához való csatlakozás útján.

SOCZÓNÉ FARKASINSZKI ILDIKÓ

Volt egyszer egy Európa Nap

13 település összefogásával került megrendezésre október 3-án az Európa-nap.

Hunya, mint kisközség is készült, hogy hozzájáruljon, színesítse a rendezvény-sorozatot, amit Szarvas város fogott össze.

Azon gondolkodtunk, mivel tudunk mi előrukkolni a "nagyokkal" szemben? Ám kétségeink hamar elmúltak, hiszen van jó termőföldünk, amiben csodálatos termények teremnek, van egy

varrodánk, ahol nemcsak hazai, hanem külföldi piacra is varrnak gyönyörű ágyneműket az ott dolgozó szorgalmas kezek, és vannak tehetséges gyermekeink, akik a hagyományokat ápolva népi játékokkal kedveskedhetnek a településre érkező vendégeknek.

Büszkén mondhatjuk, hogy a Szarvason felállított E sátrak közül a miénk volt az egyik legszebb, amiben esztétikusan elrendezve sorakoztak a hunyai termékek.

Örömmel szolgált, hogy Hans Beck az Európai Bizottság magyarországi delegációjának vezetője a mi településünket választotta úti céljává.

Jó volt hallani elismerő szavait a gyerekek műsoráról, és szimpatikus volt, ahogy érthető egyszerűséggel elmagyarázta az itt élő embereknek, mit is jelent az EU-tagság fogalma.

Úgy éreztük, hogy azon az estén kitarult előttünk a világ, hiszen megtudhattuk, kinek miért lehet fontos Európához tartozni, találkoztunk a legilletékesebbel, aki felhívta figyelmünket a sorsdöntő kérdések apró részleteire is. Érdeklődéssel hallgatta örömeinket, gondjainkat. Arra a kérdésre, hogy miért a kistelepüléseket választotta úti céljává, a következőket válaszolta:

"Számomra sokkal többet ér a protokolláris rendezvényeknél, hogy találkozhattam az örménykúti sajtókészítő emberekkel, vagy a hunyai gyerekekkel, akik meggyőztek arról, hogy kistelepülésen is lehet csodálatos eredmény. Szívesen vennék részt legközelebb egy olyan találkozón, ahol közvetlenül találkozhatnék a vállalkozókkal, a mezőgazdaságban dolgozókkal és önkormányzatokkal, akik megmondanák el problémáikat"

Petényi Szilárdné

SPORT

Tartja magát a Barátság

Lassan a finishez érkezik az őszi szezon. Az ellenfelek is egyre keményebb ellenállást tanúsítanak. Az aránylag könnyebbnek vélt összecsapások is kinkserves pontszerzést jelentenek. Pedig, az igazán nehéz csaták még hátra vannak. Békés, Makó Gyula, Jamina és Mélykút. Makó és Jamina ellen itthon, háromszor viszont vidéken mérkőzünk.

Az utóbbi mérkőzések eredménye: Szept.28.

Dömsöd - Barátság 1:1 (0:1)

Okt.4.

Barátság - Örkény 1:0 (0:0)

Okt.11.

Barátság-Szarvas 3:1 (2:1)

Nehéz és izgalmas csatát vívott a két szomszéd város. Igaz, hogy fontos kulcs-embereink hiányoztak: Karácsony, Sárosi, Varga.

A győztes csapat: Halász, Hegedüs, Lipták, Nagy M., Pisont, Molnár, Janis, Brakszatórisz Ilyés, Tóth M, Böcsik, Képiró,

íme a mérkőzés krónikája:

4. perc: Böcsik sztár módjára megelőzta a jobb felső sarkot. 1:0.

50. perc: Szöglet után egyenlítenek a vendégek. (Itt nagyon hiányzott Karácsony feje.)

80. perc: Molnár szögletét Janis mesterien juttatja a hálóba 2:1.

88. perc: Brakszatórisz 3 méterrel a léc alá csúsztat. 3:1.

Az minden este pozitívum, hogy a második féldobban fordult a helyzet, az ellenfél fölé tudtunk kerekedni. Egyébként, nem úgy játszott Szarvas, mint aki az utolsó előtti helyen áll. Végezetül arra kérjük játékosainkat, hogy a pályán ne veszekedjenek.

Barátsággal intézzék a játékok!

A táblázat:

1. Gyula 10 7 3 - 20:4 24

2. Barátság 10 6 4 - 20:7 22

3. Makó 10 7 1 2 22:14 22

Gyoma a megyei I. osztályban Sarkad ellen 1:0-ra győzött. A táblán a harmadik: 11 7 - 4 25:15 21.

MÁRTON GÁBOR

Köszöntés a 75 éves Tímár Máténak

Írásai nyomán végig kísérhetjük életét a Décszaskom tanyai gyermekkortól. "Az én nevelő szüleim" c. írásában nagy szeretettel emlékezik meg tanáraitól.

Aztán Szeghalmon töltött középiskolás életről sok kedves eseményt sorozzák az "...és a Berettyó folyik tovább..."

A második világháború és a szovjet hadifogság életemesítő borzalmait is átélte.

Az egyetemről x-kategóriás újtja az állami gazdaságig vezetett.

S6-ban a forradalom híve és szervezője lett. Hazai fogság következett.

Mégis kiszabadul a szellem a palackból: Majoros Adám krónikája indította el a hírnév és els-

merés útján. Soroltak a regények, elbeszélések, újnapló, színmű. Végül remek verseskötetekkel jelentkezett. (24 könyv!)

Remek nyelvezete Lőrincze professzort is pártjárta állította, aki az "Édes anyanyelvünk"-ben sorozatosan példalázott Tímár Máté nyelvezetével, kifejezőmódjával, izés beszédével.

A szülőföld szent dolog számára. Endrőd (Gyomaendrőd) díszpolgára lett. A szülőfaluból elűzött, elvándorolt földieinknek megteremtette társait a Baráti Kör Budapestben. A hazatelepült egyesületnek ma is ő az elnöke.

Köszönjük a "Városunk"-ban megjelenő írásait. A sors-győtrő élet igaz gyöngyszemeket izzad ki lelkéből.

Isten éltesse, hogy még sok boldog órát szerezzon olvasóinak, barátainak, tisztelőinek!

VÁROSUNK SZERKESZTŐSÉGE

ÓTÖRÖK KÖEMBEREK

Ezzel a címmel jelent meg múlt havi számunkban egy rövid hír Kunkovác Lászlónak a Néprajzi Múzeumban tartott nagyszerű fotókiállításáról.

Örömmel tájékoztatjuk olvasóinkat, hogy a kiállítást november 21-ig meghosszabbították. Mint mindig, most is, szívesen és örömmel adunk hírt Endrőről elköltözött (elszármazott) honfitársainkról.

Akik nem tudtak, vagy nem tudnak elmenni a kiállításra, azok részére is szeretnénk "láthatóvá" tenni, a művész szavait felidézve, e csodálatos, régmúlt világot.

"A Kárpátoktól Mongóliáig terjedő, egybefüggő sztyeppövezet történelmének néma tanúi az esőverte, bálványyszerű szobrok. Hajdan ezer és ezer állott a végtelen pusztákon - fenséges nyugalmat árasztva, dacolva az idővel. Hősöket mintáznak: Kövítézek, kőamazonok. A legeltetők ma is tisztelik a régvolt nomádok emlékeit.

Ukrajna és a dél orosz síkság területén már kevés található az eredeti helyén, mert begyűjtötték a múzeumok, a többi föld alá süppedt, vagy építkezések alapozásánál használták fel, mit sem tudva értékükről. A Kelet-Európában találtakat a kipszak török nyelvű kunoknak tulajdonítják, akik a XI. század közepétől a mongol invázióig éltek ezen a tájon. Velük ért véget a lovas népek e sajátos hagyománya.

Nem egyszerű sírkövek, mert nem az elhunytak csontjai fölött emelkednek. Magyaráztukkal több ágon próbálkoztak a régészek. Legvalószínűbbnek az látszik, hogy a jeles személy kőképét az áldozóhelyen állították fel, és a szobor állandó motívuma, a kézben tartott csésze jelzi, hogy "Ő" is ivott a halotti toron a többiekkel.

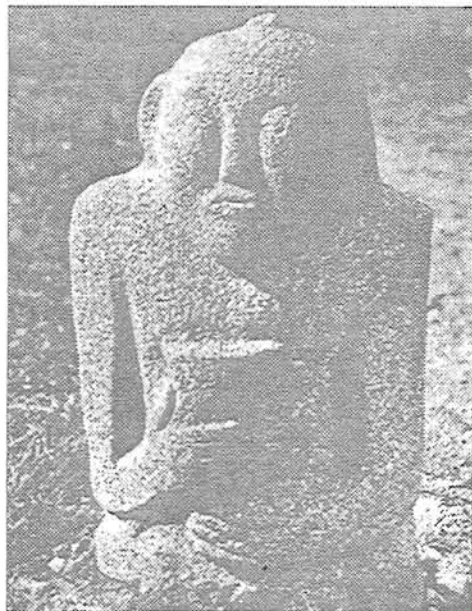
Feltérképezésük kézenfekvő módszere a fényképezés. Ezúttal a kevésbé ismert belsőázsiai térségek köembeit sorakoztatjuk fel, amelyek Délkelet-Kazakisztán, Kirgizisztán, Mongólia és dél-szibériai Altaj és Tuva fűtengerében örködték. Az ittenieket ótörök népek faragták a VI-IX. században. Ahogyan a nomád birodalmak, úgy az a kultusz is innen indult el. Névtelen szobrásaik kevesebb részletet ábrázoltak, ettől az ázsiaiak még monumentálisabbak.

Nincs két egyforma köember az eurázsiai sztyeppén."

S az írottak illusztrálására álljon itt egy néhány fotó a kövítézekről, kőamazonokról

Végezetül néhány szó arról, hogy Kunkovác László a Balogh Rudolf-díjas fotóművész, hogy vall önmagáról:

"Voltam pedagógus, újságíró-tudósító, könyvillusztrátor, szerkesztő és művész. Mai mesterségem ezek összessége és valami más: vizuális antropológiának nevezik.

Kirgizisztán, Csuj folyó völgye

Néprajzi, szociográfiai és kultúrtörténeti vizsgálódásaimat el sem tudnám képzelni fényképezés nélkül.

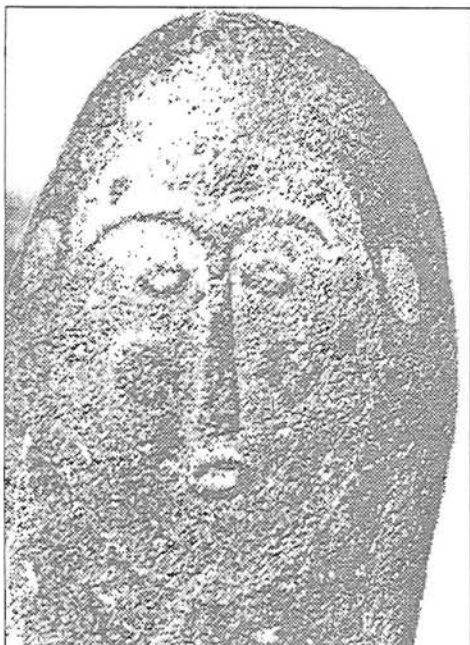
Kezdetben a magyar műveltség mélyrétegei foglalkoztattak (pásztorok, halászat, agrártörténet, szokások, kézművesség), azután a szomszéd országokba és a Balkánra jártam, az utóbbi évtizedben pedig a sztyeppe és a tajga népei közé. Képeimből 1983 óta rendezek tematikus fotókiállításokat, amelyek eddig tíz országban fordultak meg."

További sikereket kívánunk Neked! Reméljük egyre több kutatásodról, kiállításaidról adhatunk számot olvasóinknak.

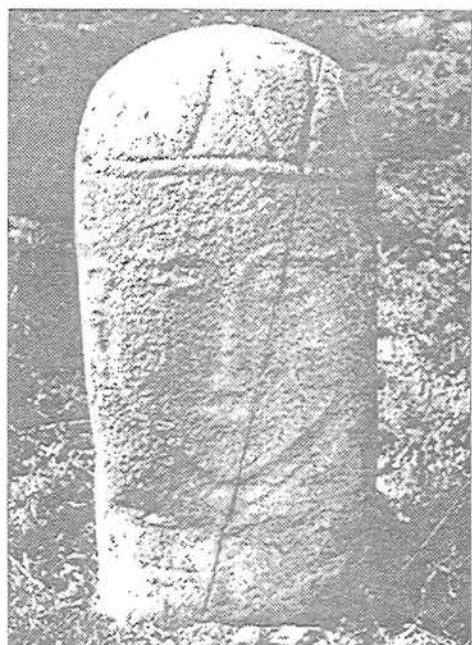
Császár Ferenc

Kazakisztán, Dzszambul

Kirgizisztán, Csuj folyó völgye

Bepillantás Endrőd régmúltjába

Nikolin Edit, Dr. Szatmári Imre, Dr. Dávid Imre és Gellai József

Ezzel a címmel nyílt kiállítás a volt endrői községháza alsóbb épületében október 10-én. A Múzeumbarátok Köre szorgalmas és kitarító munkáját dicséri, hogy a kultúrát mostohagyermeknek tekintő korunkban már második régészeti kiállítást bocsátotta a közönség rendelkezésére. Az 1994-ben alakult civil szervezet célja, hogy a szülőhelyünkre vonatkozó megyei múzeumi régészeti anyag egy részét állandó kiállítás formájában itt helyben mutathassa meg az itt élő embereknek. Céljaik elérésben példaértékű volt a lakosság segítsége, az összegyűlt adományokból rendezték le az egész kiállítást: megvették a tárlókat, üveg- és szekrényeket, rácsokat az ablakokra.

A kiállító terem falán tábla mutatja a közel 200 támogató nevét. A mostani kiállítás fő támogatója az

Önkormányzat, mely 130.000.-forinttal járult hozzá a megvalósításhoz. Dr. Dávid Imre polgármester köszöntő szavai egyaránt szóltak a lelkes, öntevékeny, műkedvelő embereknek és a békéscsabai Munkácsi Mihály Múzeum régészeinek. Reményét fejezte ki, hogy az Önkormányzat megtalálja a módját, hogy a kiállítás újabb helyiségekkel bővíthessen, hiszen a jelenlegi helyét már kinötte. Dr. Szatmári Imre a megyei múzeum igazgatóhelyettese kb. 500-ra becsülte a Gyoma és Endrőd területén lévő régészeti lelőhelyek számát, amely további munkára ad lehetőséget. A Múzeumbarátok Köre megköszönte Nikolin Edit régésznek a színvonalas, eligazító szöveggel ellátott kiállítás megrendezéséért és Bella Imrénének a Múzeumbarátok Köre elnökének áldozatos, fáradságot

nem ismerő munkáját, mely nélkül a kiállítás nem jöhetett volna létre. Reményüket fejezték ki, hogy ezt az anyagot is sokan megnézik, hisz az előző is több, mint 2000-en tekintették meg.

Végül, mint minden kellemes baráti körben elbeszélgettek a múlttól, jelenről, jövőről.

GELLAI JÓZSEF

a 6.c. osztály Hollandiáról szóló bemutatása

az 5. a. osztály Görögországról szóló bemutatójának részlete: Szirtaki

A Rózsashegyi Kálmán Általános Iskola hírei

A dr. Farkas János Tanulmányi ösztöndíj Alapítvány az állampolgárok személyi jövedelemadója 1%-nak felajánlásával összesen 205.000 forinttal gyarapodott. Az ösztöndíjból részesülő diákok és a kuratórium nevében ezúton tisztelettel megköszönöm mindazok támogatását, akik személyi jövedelemadójuk 1%-át iskolánk alapítványának ajánlották fel.

Iskolánk önfejlesztő tanárscapata programkészítő tréninget szervezett a környék iskolái részére. A tréningen 8 iskola vezető pedagógusai kaptak segítséget a pedagógiai program elkészítéséhez. A felkészítő tanfolyamot a Soros Alapítvány támogatta, a Békés Megyei pedagógiai Intézet munkatársai, országos programkészítő és az iskola belső folyamatos fejlesztését irányító pedagógusok vezették

Az endrői könyvtár az önkormányzat határozata értelmében 1997 október 1-től iskolánk szervezeti egységként működik, mint Rózsashegyi Kálmán Iskolai és Könyvtár. Az intézmény korábbi funkcióit változatlanul megőrizve, iskolai könyvtári funkcióval kibővítve működik tovább.

Kiszelyné Kis Kovács Viktória endrői születésű festőművész az iskolának és a könyvtárnak egy-egy festményt adományozott. A festmények témái: "Pihen a komp, kikötötték" és "Rákóczi fája". Mindkét képet ez úton is megköszönöm, jó egészséget és további zavartalan alkotómunkát kívánva a művésznőnek.

Az Európa-nap tiszteletére iskolánk tanulói az Európa Unió tagállamairól, azok nevezetességeiről tartottak bemutatót, majd osztályonként mérték össze az Unióról szerzett tudásukat. A hangulatos

rendezvény eredményesen segítette a tanulók szervezett ismereteinek gyarapodását, az Európai Unióhoz való tartozás jelentőségének átélését.

1997. november 24-én 9 - 19 óráig iskolánkban kerül sor az egyik Békés megyei regionális NAT nap megrendezésére. A rendezvényt a Művelődési és Közoktatási Minisztérium szervezi, a Békés Megyei Pedagógiai Intézet közreműködésével. A rendezvényen részt-vevő vendégek közelebről és a megvalósítás szemszögéből ismerkedhetnek meg az 1998. szeptember 1-től bevezetésre kerülő Nemzeti Aaptantervvel. Bemutatjuk iskolánk pedagógiai programját, helyi tanterveit. Részletes program:

9 - 12 óráig: 1. A NAT és pedagógiai program. Előadó: Gaál Ferenc, a MKM osztályvezetője. 2. A pedagógiai intézetek szerepe a pedagógiai programok legitimálásában. Előadó: Kincses László az intézet igazgatója. 3. A Rózsashegyi Kálmán Általános Iskola tantervei. Előadó: Ladányi Gáborné iskolaigazgató. 4. Fórum.

14 - 16 óráig Sajtótájékoztató.

17 - 19 óráig Szülői értekezlet. A fenti előadók mellett mentálhigiénés szakember értékeli a NAT-ot a lelki egészség megőrzése szempontjából.

A rendezvényt egész napos tankönyv- és internetbemutató egészíti ki.

A NAT programjaira szeretettel hívunk és várunk minden érdekelt kollégát, önkormányzati képviselőt, az iskolászék tagjait, a kedves szülőket, és minden kedves érdeklődőt.

A Rózsashegyi Kálmán Általános Iskola tantestülete nevében:
LADÁNYI GÁBORNÉ igazgató

„Igen nagy tisztség Isten szeretett gyermekeit nevelni!”

Ezzel az idézettel kezdődik a szent Gellért Katolikus Általános Iskola 1997-98-as munkaterve. Október végi reggelen mentem el az egyházi iskolába, igyekeztem kora reggel, mert feltétlenül szerettem volna látni a gyermekeket már az iskolába vezető úton. Jöttek is, ki biciklivel, ki busszal, ki az édesanyja mögött ült a biciklin. A hidegtől kipirosodott egészséges arcocskájuk csak úgy ragyogott, jókedvűen léptek be a még mindig újnak tetsző, szép iskolájukba. A tanítás kezdetéig, azaz amíg a hosszú csengetés el nem kezdődött, kedves zsbongás hallatszott ki a tantermekből, folyosókról. A csengő után elcsendesedett a sok kedves nebuló, mert megkezdődött a munka.

Kiss Pálné igazgató asszonytól megtudtam, hogy a harmadik évfolyamot, idén szeptemberben 110 gyermek 7 nevelővel kezdte meg, összesen öt osztályban. Elsőként minden kertetés nélkül megkérdeztem az igazgató asszonytól, hogy mi a véleménye arról a helyi „hírről”, mely szerint ebben az iskolában nagyobb a szigor, mint máshol. Kérdésemre egyáltalán nem lepődött meg, az volt az érzésem, mintha várta volna, és kis gondolkodás után azt felelte: ez legyen a legnagyobb probléma! Eljön az ideje, amikor mind a szülők, mind a gyermekek hálásak lesznek azért a pluszért, amit ebben az iskolában kapnak a gyermekek. Nem tudom, egyébként, hogy valóban szigorúbbak vagyunk-e, mint máshol, az a célunk, hogy az egyetemes emberi értékekre neveljünk, az igényességet kialakítsuk, növeljük akaraterüket, és kudarcvállaló képességüket. Munkájukat napirend

szerint végzik, amikor "dolgozunk" akkor nincs helye a játéknak, de amikor eljön a játék ideje, akkor minden gyermek felszabadultan, kedvére játszik. Szeretet, szigor, igényesség így fér meg egymás mellett, és minden gyermek szívébe szeretnénk ezt elplántálni. Van - e valamilyen említésre méltó változás ebben a tanévben? Igen, válaszolt az igazgató asszony. Az idei tanévben már a hittan a tantervnek része, nem fakultatív, és minden gyermek a vallásának megfelelő oktatásban részesül. A hitbeli ismeretek elsajátítása így válik lehetővé heti 2 hittanóra keretében. Fokozatosan fognak eljutni ezek a gyerekek a keresztyén erkölcsi ismeretek túl a hazaszeretet, a munka, az ember megbecsülése, a helyes közösségi magatartás ismereteihez. Nem titkolt célja a nevelésüknek, hogy minél szélesebb látókört alakítsanak ki, megszeretessék a könyveket. Szilárd alapismeretekkel akarják a 8 osztályt végzett tanulókat küldeni a középiskolákba, mégpedig lehetőleg olyan területekre, olyan szakmák felé, amelyre itt helyben is szükség van, hiszen jó lenne megállítani a tanult fők elvándorlását, mondta el az igazgató asszony. A szeretet, az összetartozás légköre így alakítható ki, erősödött meg bennem a hallottak és látottak alapján egy jóleső érzés.

Megkértem, hogy ismertessük meg olvasóinkkal azokat a fontosabb eseményeket, amelyek ebben a tanévben történtek. Ez időrendben a következő:

Veni Sancte - Tanévnyitó ünnepély, aug. 31.-én

Nemzetközi Katolikus pedagógus

konferencia szept. 17.-én

Szent Gellért napja szept. 24.-én: futóverseny, faültetés, lovas kocsin Gyomára utazás, az "én iskolám" rajz verseny, játékos aerobik, séta a Körös partján

Szent Őrőangyalok napja október 2-án, két ikon ünnepélyes átadása, adományozó a festőnő, Latorcainé Újházi Aranka

Kodály emlékhangverseny október 10-én a Budapesti Szent Margit kórus az iskolában tartott ének hangversenyt.

Tímár Máté újonnan megjelent könyvét adományozta az iskolának.

Megtudtam még, hogy a gyerekek érdeklődésüknek megfelelően tanulhatnak néptáncot, zenét, angol-német nyelvi szakkör is működik már. A számítástehnika majd talán jövőre indulhat, ennek még nincsenek meg a tárgyi feltételei. A harmadik osztály legjobbjai készülnek a Zrínyi Ilona matematika versenyre, rajzpályázatokon is rendszeresen részt vesznek, és nagyon szép sikert értek el a mese és versmondó versenyeken.

A forradalom ünnepe előtti napon voltam az iskolában, eljövetelemkor már megkezdődött az ünnepi szentmise, ahol a miséző pap a prédikáció helyett párbeszédet folytatott a több mint 100 gyermekkel, így emlékezve, és egyben ismertette az 56-ban történeteket. Még sokáig visszhangzott bennem az igazgatónő búcsú idézete, ami az ő és nevelőtársai jelmondata: „Nagy kiválasztottság, boldogság, szent munka ez!”

Császárné Gyuricza Éva

Új ikonok

Október 2-án bensőséges ünnep volt iskolánkban. Délelőtt 11 órakor szentmise volt kápolnánkban, Szurovecz Vince esperes úr vezetésével, akivel együtt misézett Iványi László plébános és Bauer Csaba káplán. Mise után az emeleti folyosó falán elhelyezett két ikonképet az esperes úr megáldotta. Ezután

a képek festője, és adományozója, **Dr. Latorcai Jánosné Újházi Aranka** ismertette a két kép mondanivalóját, üzenetét.

Végezetül a plébános és az igazgatónő megköszönte a művész nő ajándékát. Ezután kötetlen agapé keretében elbeszélgettek egymással a vendégek.

Az ikonképek teológiája, és művészeti megfogalmazása olyan mély, és gazdag, hogy e cikk keretein belül nincs lehetőség az ismertetésére.

Szakszerű leírást olvashatunk az Interneten a

<http://www.szikszi.hu/isk/gellert/iskola/ikonok.html> címen. Tervbe vettük a leírás kis füzetben való megjelentetését is.

Iványi László plébános

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.”

Kós Károly
1925.

RMDSZ V. KONGRESSZUSA MAROSVÁSÁRHELYEN

Minden szervezet vagy párt életében döntő jelentőségű a Kongresszus, mely hivatott elemezni a múltat, a múlt eredményeit és hibáit, de főleg építeni a jövőt. A Romániai Magyar Demokrata Szövetség V. Kongresszusa rendhagyó és rendkívüli volt abból a szempontból, hogy az erdélyi magyarság az elmúlt 60 évben most először került döntési, illetve kormánykoalíciós helyzetbe, s így tagja lett egy olyan pártszövetségnek, mely hivatott megoldani az ország előtt álló gazdasági, szociális, kisebbségi és egyéb problémákat.

Október 2-án délután robogott velem a vonat Nagyváradról Marosvásárhely felé. Hideg, esős idő volt, de Bánfihunyad után a dombok tele voltak lila színű őszi kikericccsel. Csodás látvány volt. S lassan oldódott bennem a feszült várakozás.

A péntek délelőtt, október 3-án, üdvözletekkel, beszámolóikkal telt el. Emil Constantinescu köztársasági elnök üdvözlésében hangsúlyozta, hogy a románok és magyarok képesek együtt építeni közös jövőjüket. Általában ez volt a mottója a többi román párt üdvözlésének is, míg a magyar szervezetek és pártok küldöttei (Tabajdi Csaba, Lezsák Sándor, Lányi Zsolt, Dornbach Alajos, Németh Zsolt) főként a helytállást, a megmaradást, az egy nemzethez való tartozást emelték ki.

Markó Béla szövetségi elnök úr beszámolójában a következő gondolatokat hangsúlyozta: RMDSZ megfelelő programmal és struktúrával rendelkezett ahhoz, hogy az elmúlt két esztendő kihívásaira megfeleljen, s megoldásokat adjon a romániai magyar közösségnek. A kisebbségi pesszimizmussal szemben, amely közösségünkön is eluralkodott, pozitív, jövőbe mutató kampánnyal a választásokon is sikerrel szerepelt a Szövetség. Hosszas tárgyalássorozat előzte meg az RMDSZ kormányba lépését, melynek során a Szövetség megfogalmazta elvárásait, s ezek jó része bekerült a kormányprogramba! Ugyanakkor nagyon rövid idő alatt kellett megfelelő szakembergárdát mozgósítania a különböző kormányzati tisztségek ellátására, ami sajnos komoly nehézségekbe ütközött, mivel értelmiségünk egy része már régebben elhagyta Romániát. A szövetségi elnök szövege azokról a belső konfliktusokról is, melyek az RMDSZ-en belül jelentkeztek. Ha bár az ideológiai sokszínűségnek meg vannak a garanciái az RMDSZ-ben; kereszténydemokrata, liberális és szociáldemokrata platformok léteznek, két párt és társadalmi szervezetekként működő más szervezetek is vannak, néha súlyos konfliktusok alakulnak ki, melyek kezelése és megoldása nem kis energiát igényel. Markó Béla beszélt arról is, hogy közösség képviselőiben vállalkoztunk kormányzásra, amely még nem mondhatja jogaiban egyenlőnek magát a többségi nemzettel. A partnerség a jogegyenlőség megteremtésének eszköze is. A koalíciós egység nyomán két miniszterünk és nyolc államtitkárunk dolgozik a kormányban, és két prefektusunk (főispánok), nyolc alprefektusunk látja el a különböző megyékben a kormány megbízotti feladatokat. Intézményes keretet kapott a kisebbségvédelem. Az RMDSZ gazdasági, szociális és általános érdekű kérdésekre vonatkozó programjai közül több bekerült a közös kormányprogramba. A kedvező fejlemények közül meg kell említeni a két sürgősségi kormányrendeletet: a 22. számú szabályozza az anyanyelv használatát a közigazgatásban, az igazságszolgáltatásban, s a kétnyelvű helységtáblák alkalmazásában. A 36. számú pedig tanügyi téren jelent előrelépést,

mert megszünteti a régi törvényben fellelhető diszkriminációkat, lehetővé téve a szakoktatás és egyetemi képzés újabb szakokon való magyar nyelvű oktatását, többek között a Románia történelmét és földrajzát a magyar osztályokban magyarul lehet tanítani. A módosított földtörvény pedig lehetővé teszi az államosított földek és erdők visszaadását. Megváltozott Románia és Magyarország közötti kapcsolatrendszer is. Különböző kétoldalú szerződések bizonyítják ezt. Megnyílt a Kolozsvári Főkonzulátus is. Számunkra fontos, hogy a két ország egymásra találjon, és a kapcsolat minél szorosabb legyen.

A romániai helyzetet elemezve, arról szövege, hogy a szélsőséges nacionalizmus nem tűnt el a novemberi választások után, csupán ellenzékbe szorult. Minden alkalmat felhasznál a támadásra. Sajnos, még a koalíciós partnereknél is sok esetben tapasztalhatjuk a nacionalista megnyilvánulásokat. A koalíció erőtlenség bizonyult akkor is, amikor egyes politikusok a magyarság szétválasztásáról, kitelepítésekről, erőszakos asszimilációról beszélnek. Vissza kell utasítani a gyűlöletre való uszítást, a viszálykeltést, a sovinizmust. A romániai magyar közösségnek jogegyenlőségre van szüksége, önálló intézményekre, saját ügyeiben önálló döntési lehetőségre. Jogainkról nem mondhatunk le! Markó Béla végezetül bizalmat kért a Kongresszustól, s azt, hogy a bizalmat a jövőben is érezze.

Tökés László püspök, a Szövetség tiszteletbeli elnöke szövege a személyét ért bírálatokról, arról, hogy egyesek radikálisnak bélyegzik. Kós Károlyt, és Tamási Áront idézte annak alátámasztására, hogy a romániai magyarság autonómia törekvései mennyire létkérdése közösségünknek. Hangsúlyozta, hogy emberi kisebbségi jogaink nem a kormányba lépés okán, hanem alanyi jogon járnak. Javaslatait 8 pontba foglalta össze. Ezek között szerepelt az anyanyelvi oktatás minden szinten, a Bolyai Egyetem visszaállítása, a nagyváradi Sulyok István Református Főiskola önálló egyetemé alakítása, az elkobzott egyházi javak visszaadása. A Kongresszus küldöttei vastapossal nyilvánították ki egyetértésüket a tiszteletbeli elnök indítványára.

Katona Ádám a kisebbségügyi miniszter, Frunda György és Verestóy Attila szenátorok megvédték az RMDSZ kormányzati szereplését, felsorolva, milyen eredményeket ért el a Szövetség az elmúlt egy évben.

A legélesebb támadást Borbély Zsolt intézte az RMDSZ vezetése ellen, mondván, hogy nem csinált semmit a Markó-féle gárda. Ugyanakkor javasolta, hogy az RMDSZ szakítson azzal a gyakorlattal, mellyel az "egyenlő távolság" elvét alkalmazza a magyarországi politikai erők tekintetében. Borbély szerint a Horn-kormány az alapszerződés megkötésekor figyelmen kívül hagyta az RMDSZ álláspontját, többször megalázta az RMDSZ vezetését. A budapesti kabinet érzéketlen az össznemzeti problémák iránt, tehát a Szövetségnek a nemzetileg elhivatott (mos ellenzék) magyar pártok mellé kell állnia, létrehozván a Kárpát-medencei magyar politikai erők szövetségét. Borbély javasolta még, hogy az RMDSZ értékelje újra kormányzati szereplését, és lépjen ki a koalícióból.

Markó Béla határozott hangnemben utasította vissza a kormányzati és törvényhozási munkában résztvevők tevékenységének lekezelését és a lejáratási kísérleteket. Feltette a kérdést: ha az RMDSZ kilép a koalícióból, akkor lesz-e magyar iskolarendszer, lesz-e földtörvény, lesz-e autonómia és más egyéb?

Mivel a küldöttek többsége helyeselte az RMDSZ vezetésének tevékenységét, a Kongresszus végül elfogadta az elnöki beszámolót, így az első nap éjjel félkettőkor véget ért.

A Kongresszus október 4-én több dokumentum és határozat elfogadásával és Markó Béla zárszavával ért véget. A szövetségi elnök hangsúlyozta, hogy az RMDSZ előtt új lehetőség nyílt a kormányzatban való részvétellel, és ebben az új helyzetben olyan módon kell érdekeinket képviselni, hogy az hasznára legyen a romániai magyar nemzeti közösségnek.

STARK LÁSZLÓ, Nagyvárad

Amikor kiszálltak a vonatból, Jóska még a száját is nyitva felejtette a nagy csodálkozástól. Hát még, amikor meglátta a hatalmas házakat, nyüzsgő autókat, szaladó villamosokat, és a rengeteg embert.

- Ugye itt vásár van most? - nézegetett álmélkodva hol erre, hol arra.

- Dehogyan van vásári - kuncogott Andris. - Csak Budapest. Itt mindig ilyen rengeteg bácsi jár. Meg néni is. Meg minden.

Mire taxiba ültek, már kigyulladtak a neonok, és ragyogó fénybe fürdették a gyönyörű utcát, amin végigkocsikáltak. Jóska azt sem tudta, hová rebentse ámuló tekintetét.

Andris-anyuka finom vacsorával várta őket otthon, és egy hatalmas, csupa-csokoládé, csupahab tortával. Kínálgatta is erősen a kis vendégeket, hogy csak bátran, de Jóskában úgy nyüzsgött, kavargott a rengeteg élmény, hogy csak bele kóstolt a sok finomságba, és máris ágyba kívánczolt. Andris ugyancsak nagyokat pislogott.

Miután elszállásolták pettyest a konyhában, a felmosó rongyra, édesanya megfürdette, és lefektette a két hű barátot.

Az ágyban, egyszeriben eszükbe jutott, hogy ma még nem is játszottak. Csaptak is azon nyomban olyan párnacsatát, hogy még a csillár is megcsóválta tőle üveg-búrás fejét. Nem is csoda, mert Andris olyan hévvel dobálta a hímzett kispárnákat, hogy azoknak igazán nem volt idejük a csillárt kerülni. Nagyon jól mulattak! Egészen belemelegedtek a nagy hancúrozásba. Ám egyszer csak hirtelen télt lett. Egy öreg párna kiszakadt, és haragosan fújta magából a könnyű pihéket. Pillanatok alatt hóvihár kerekedett a nyár kellős közepén. Ettől aztán nagyon gyorsan lehültek. Különösen, amikor bejött édesanya, és a porlót kezdte emlegetni. Olyan csendesesen bújtak az ágyukba, mint valami riadt kis egerek. Hanem az álom is csak addig kerülgette őket, míg ágyba nem bújtak.

Másnap állatkertbe mentek. Jóska pislogni is elfelejtett, úgy bámulta a sok csodálatos állatot. Különösen a majmok nyerték meg tetszését. Törte is a fejét, hogyan lehetne egyet haza vinni belőlük?

Andris persze rögtön kitalálta a módját:

- Veszünk neked egyet - bólogatott jószívűen, és már szedte is elő a zsebéből a maroknyi tízfillérest, amit még nagyanyától kapott. - Látod, mennyi pénzem van? - csörgette büszkén. - Ennyiért csak kapunk talán egy majmot! Azt a picurát, ott a sarokban.

- Igen ám, de kitől vesszük meg? - aggodalmaskodott Jóska.

- Az ápoló bácsitól. Apuka mondta, hogy az állatokat ő szokta gondozni. Jóska szemében, mióta Pesten voltak, nagyot nőtt Andris. Sokkal többet tudott mindenről, mint ő. Engedeimesen ballagott hát utána, mikor elindult, hogy megkeresse a majmok ápoló bácsiját.

- Gyere csak! - mondta biztatóan, -

Mária néni meséi

Andris és Jóska az Állatkertben

anyuéknak nem is szólunk, úgyis visszajövünk nemsokára! Hogy fognak örülni, ha már majmuk is lesz!

Édesanya és édesapa egy padon ültek, és úgy engedték a majomházhoz a két kis imposztort, hogy el ne menjenek onnan sehová. Ha már megelégtették a majmokat csodálni, jöjjenek vissza a padhoz. Észre sem vették, amikor a két gyerek kibújt az embergűrűből és szapora léptekkel megindultak orrocskájuk után. Ápoló bácsit ugyan sehol sem találták, de keresés közben eljutottak a csíkos zebrahoz. Az egyik zebra mama mellett virgocscsókó ugrándozott. Olyan kedves volt, hogy Jóska rögtön átpártolt hozzá a majomtól.

- Inkább egy ilyen csíkos lovacskát szeretnék! - mondta sóvárogva. - Mit gondolsz erre is elég lenne a pénzed?

- Persze, hogy elég! - legyintett magabiztosan Andris. - Még az elefántot is megvehetném, ha akarnám!

- Az milyen? - kérdezte kíváncsian a kis szeplős.

- Te még sohasem láttál elefántot? Nahát! Pedig az a legérdekesebb az egész állatkertben. Képzeld, elől is van egy farka, csak azt ormánynak hívják. Gyere gyorsan, majd megmutatom neked!

Jóskának kerekre nyílt a szeme, és csak úgy szikráztak tűzpiros szeplői a nagy izga-

lomtól. Tüstént megsúgta Andrisnak, hogy ezt még a csíkos lónál is jobban szeretné, csak nem tudja, hol rendezzen be neki lakást, mert egy kicsit megnőtt az istenadta.

- Majd kimossátok, és összemegy! - mondta bölcsen Andris. - Mint az én kötött kabátomat, amikor a nagymama kimosta. Aztán építhetsz neki egy házat építőköcskőkből, - és már indult is, hogy megkeresse az elefánt ápolóját.

Jóska azonban tévován kérdezte:

- Nem tudod mit szokott ebédelni ez az ele...izé? Mert én nem adom neki a reggeliemet, sem a vacsorámat, mint nemrég a Pettyesnek!

Andris nagyot kacagott.

- Ó te buta! Először is ez nem eleizé, hanem elefánt, másodsor pedig nem tejet eszik, hanem fűvet, mert én már láttam.

No, kár volt az evést emlegetni, mert nyomban érezni kezdték, hogy üres a gyomruk. Vajaszemlére vágyik.

- Jó lenne már tízóraizni! - nyelt egy nagyot Andris, és Jóska buzgón helyeselt.

Igen ám, de eljönni a majomháztól sokkal könnyebb volt, mint visszatalálni oda. Tanácstalanul álldogáltak a szerteágazó úton, és találgatták, hogy merre induljanak? Végül is egy bácsit kértek meg, hogy kísérje őket oda.

De, jaj, édesapáék már nem ültek a padon. És hiába keresték őket a majomháznál is, ott sem találtak rájuk. Futottak erre, futottak arra, de hiába.

- Most mi lesz? - pottányi ki egy hatalmas könnyesebb Jóska szeméből, mert eszébe jutott Jóska-anyuka intelme, hogy el ne vesszen abban a nagy városban. És tessék! Most mégis elveszett! Már-már Andris is elsírta magát, mikor hirtelen megérezte, hogy valaki fülön ragadja.

- Megvagytok hát végre, ti haszontalanok! - dörrént rájuk szigorúan édesapa hangja. - Hát szabad ilyen nagy fiúknak így elcsavarogni?

Édesanyja is odaért nemsokára, és titokban, hogy Jóska ne hallja, odasúgta Andrisnak:

- Nagyon csalódtam benned! Azt hittem, hogy rád lehet bízni a barátodat. És hogy ránkijesztettél! Okosabbnak hittelek.

Andris szégyenkezve hallgatott. Nem is jött meg a hangja, csak a Vidámparkban, amikor édesapja jegyet váltott az elvaráz-solt kastélyba, azután meg a Barlangvasútra.

Ott már Jóska is elemében érezte magát. El is határozta, hogy ha hazautazik, tüstént hármat bukfeneczik, és János vitéz-zé változik. És addig nem nyugszik, míg meg nem bünteti Iluska gonosz mostoháját.

Hanem előbb Pettyest kellett megbüntetni, mert amíg az Állatkertben jártak felugrott az ablakba, és össze-vissza tépte édesanya újonnan horgolt függönyét.

Vagy azért talán nem is Pettyes volt a bűnös?

A verset és a mesét írta:
IVÁNYI MÁRIA

Hol terem meg a mese

Hopp ide, hopp oda, hoppon túl,
Ott, hol a kis koca vígan túr,
Hol nem jártál még te se,
Ott terem a meg a mese.

Elveti, pergeti száz törpe,
Csengeri, tengeri búvkörbe,
Ha kikel az arany mag
Ráragyog az arany nap.

Öntözi száz kicsi tündér ma,
Szökken az égig a tündérfa.
Csengő-bongó levele
Meseszóval van tele.

Lebben a lombon a könnyű szél,
Messzire röppen a csöpp levél,
Halkan zizeg, s oda száll
Hol nagyanyó szundikál.

Nagymami sok pici tündért lát,
Látja a csengeri tündérfát,
Ébredőn, ha kérdezed,
Száz mesét is mond neked.

Hopp ide, hopp oda, hoppon túl,
Ott hol a kis koca vígan túr,
Hol nem jártál még te se,
Így terem meg a mese.

Tródmalmi oldal

„Ember az ember, míg álmodik!“...

(Tímár Máté: Utószüret című verseskötetéről
Versek 1996-1997. - Kézirat -)

Vékony kis füzet - az utolsó két év verseivel - Tímár Máté legújabb kötete. Az 1996-1997 év "terméséből" majdnem ugyanannyi, mint amennyit előző - 1996-ban megjelent - kötetében 1940-1996 között keletkezett verseiből; azaz több mint ötven évnnyi verseiből közé tett... Így aztán nagyon is találó a cím: "Utószüret", s ebben a "szüret" hangsúlyos... Negyvennyolc saját vers, 19 "átköltés, műfordítás". Ez utóbbi a világirodalom legjelesebbjeiből, azaz nyomán: (Eminescu, Goethe, Heine, Jeszenyin, Paszternák, Shelley, Szolzsenyicin stb. - korántsem értékítélet, hogy nem teljes névsort idéztem. -

Hogyan? Miként ez a versbőség - a prózaíróként számon-tartott írónál? - Verseit olvasva, - egyik-másiktól "szíven ütötte" - nem állottam meg, hogy meg ne kérdezzem Tőle: "Hogy-hogy verseket írsz mostanság és nem prózát?"

"Prózát is írok, - igazította helyre a műfajok kizárólagosságára utaló helytelen kérdésem, majd magyarul hozzátette: - "A próza nagyon időigényes és fárasztó, különösen mikor a reuma s egyéb nyavalya gyötör, ám az ember agya olyankor sem áll le, örül, emlékezik, rostál: s a vers csakúgy "kibukkan" belőlem..." - Értem... s már úgy olvasom a verseket, amelyek csakúgy "kibukkantak"...

S élmerengek azon, hogy vannak pillanatok, amikor belőlem is bukkannak ki "versek", csak hogy azok nem igazi versek "fűzapoétai" bukkantok csupán; s hirtelen azt is megértem, miért, miől "eterner" jelenség az ilyen s miért maradandó az a másféle, mely igazi költőtől származik; s mitől lesz "igazi". S emberi kicsinyesség, ha itt zárójelbe azt is elmondom: a 48 saját vers között egy-kettő olyanra bukkantam T. M. kötetében, amit nem adtam volna át a nyomdalestéknek. Lehet, hogy csak ízlés-különbségből? Ez nem értékítélet!

A versek többsége "szívenütött", akár "kibukkan"-tak, akár mívesen faricskálta művét a költő, - mint a faszobrász figuráját a kemény körtefából - élők, elevenek sokévtizedes élmények és közeli sűrítvényeiből: lélekből szólnak, s így érnek lélekig, vagy ha jobban hangzik: szívekig...

"Élmények sűrítvényei" - írtam, s nem véletlenül. - Éppen ez az, amely a lírikust a köznapis verselőtől megkülönbözteti... Mindig, valami olyasmit tud elmondani saját élményeiből, ami minden egyed, szubjektív vonása ellenére valami olyasmit közöl, ami sokak szívében visszhangra talál... S az én prózai dadogásom nem igazán hitelesen hangzik; szabad legyen hitelesítenem azt Babits Mihály vallomásával "A lírikus epilógia című verse bevezető sorai: "Csak én bírok versemnek nőse lenni, / első és utolsó mindenik dalomban: / a mindenséget vágyom versbe venni, / de még tovább magamnál nem jutottam." / - Továbbjutott s mind a költők...

Tímár Máté ez utóbbi kötetében, mint az előzőben is; vissza-vissza felel a múlt: szép emlékként és fájó élményként is... Az ifjúkor is, a megszenvedett szibériai fogság (mint sokaké is maradandó fizikális bajokat is okozva...) Az egész kötetet átlengi az őszidő (az ember életkori-őszidejének bája, szomorúsága) - s annál is inkább üdítőbb, amikor ez őszidő-szomorúságon átcsillog a napfény... A lélek napfénye: a hitvallás, amely "Fájdalmas örökség" c. verséből így hangzik: "Szívüggé élni a munkát, / s úgy maradni mélyen magyarnak, / hogy más maradhasson annak, / egyenlőként, amivé szánták," / (6.old.) S vajon nem sok, - anyját már eltemetett - "gyermekben", akármilyen öreg-korba jutott már ő maga is visszhangzik a reménykeltő kép? "Édesanyám, a százszor áldott / a Fiastyúk csibéit vigyázza / s haratsseppekben könnyet hullat / árván magányos fiára." / (u. o.) - S a "Hajnali zsolozsma" című vers sorait olvasva melyben a költő kisebb-nagyobb élet-eseményeibe beavat, s fájó tagjait is felpanaszolja, amikor annyira fájdalom-esett, hogy templomi jelenlét helyett, csak verssorokra futja ereje... Ki ne értené meg igazát?... a vers is istentisztelet." (18. old.) S amikor elmúlt fájdalmas, vétkes történelmi jelenségeket ostromoz - néven nevezve a vétkeseket - akkor is beszövi az adott versbe, - ha olykor csak néhány sorba is - azt a morális tartást, mely sajátja, s példa is minden jó-szándékú embernek... "Kaddisod mondom, testvérem Soma, / katolikusként, hanyagolható - / hiszen ahol véget ér az út / nem rubrikával mér a Fennvaló, / (23 old.)... hisz együtt hittük bizonyos vagyok / vélem mondanád, hogy az emberségnek / egy a hite s

nyelvünkötől szabadon / tetteinkre egy csillag ragyog. / Ezüst fényénél naponta mondom el: / Isten veled testvérem Soma, / Semma Jiszroel! Halljad Izrael!" / (24-25.old.) A száz éve született Tamási Áron emlékére írott versből hasonló üzenet hangzik: "Ároni szózat a magyarnak / hitben maradni. Hittel / túlélni sorsunk nehezét, / sose hágy el az Isten, / csak megpróbál. Higgy testvér ebbe: / Azért születünk e világra, / sors-keresztút Magyarországra, / hogy valahol otthon legyünk benne." / (34. old.) S amikor úgy tűnik; csupán a deresedő-hajú öregedők hangján szól: pl. a "Jó lenne még egyszer újra..." című, és kezdősorú versében... csalóka látszat, hiszen a fiatalabbakban is meglehet az újrakezdeni vágya, vagy ha nem az, legalább, legalább nagyot, szépet tenni... "Jó lenne fejjelel menni a falnak, / Urak, földet minden parasztnak, / s egyé tenni azt, ami egy volt, / de emberséggel. Közös az égbolt / tóttal, oláhal, / kárpát-orosszal, / egy Istennel, azonos sorsal..." / (36.old.)

A fiaihoz szóló - meghatóan szép - versekből is idézhetnék még, s a többiből is bőven, - hiszen még csak a kötet feléig jutottam, - de éppen ezért, mert csak a feléig: önkorlátozásra int a terjedelem-határ... Kedvcsinálóknak idéztem csupán; a kötet olvasóihoz... Ki-ki megtalálja benne a szívéhez szólót; noha hiszem: az egész a Szülőföldnek szóló, üzenet...S hogy a költő maga is így gondolta, álljon itt a címadó vers az "Utószüret"-ből az utolsó szakasz:

"Íme egy nehéz sorsos élet
vers-serlege, ó-bor van benne,
ne vesselek meg érte, testvér,
ha véletlenül nem aszú lenne.
Ha majd a szülői sírba térek,
futó szelekkel tovább zengem:
Isten Véletek, Endrőd Népe,
amíg léteztek, bennetek élelt!"

(53. old.)

"Ábrándozás" c. versében írja Költőnk: "Tudd, érezd, valld be, hogy lejárt, / készületen várd az éjszakát" / ... s milyen jó, hogy rácafol, noha némi kételkedéssel is a következő versszak: "Bölcs tanács, olcsó szélzene, / nem lejárt lemez életed, / annak, ki későn is akar, / szívverése a rím, a dal / kit minden-mindegy nem vakít: / Ember az ember, míg álmodik!" / (40. old.)

Így igaz... s álmodjon még tovább, sokáig a szívverésével ömöljön a rím, a dal! Így győzedelmeskedvén a fizikum "öregedése" felett...

Kiléptem ezzel a recenzió műfajából és kívánok a nov.21.-én 75. évét elérő költőnek még sok-sok, derűs, egészséges alkotótevéket!

M. KONDOR VIKTÓRIA

ANGELUS

Giling-galang dobogja szívem:
Üdvözlégy malasztal teljes!
Néha a vénség terhe,
légyen vélem Szent Fiad kegyelmes...
Giling-galang! Néha nekibuzdul,
halott Jóanyám mondotta százsor:
Hidd el fiam, a Szüzanyával
küzdöttünk haza Szibériából!
Giling-galang, a vén bolond ha
majd az utolsó versét dobogja,
utánam csak a körösi szél
zúg óment minden Angelusra...

1996. VII. 9.

CÍMNÉLKÜLI

Szellő kering, és zenél, véle táncol az avar-levél,
aki vénen még mindig remél, rózsát ültet, akárcsak én...
Mert élni nem élet - céltalan,
s hiének, célnak hatalma van:
Bajok, búk, bánatok felett,
szébbé tenni az életet...
Ha nem jut pár százas másnak,
a jó szót tőle ne sajnáljad...
Szellő kering, és zenél,
bizzon az ember, ameddig él...

1996. őszelő

TÍMÁR MÁTÉ VERSEI AZ „UTÓSZÜRET” C. KÖTETBŐL

ECLOGA

Október a küszöbön,
kínai nő a gyöppön
jögözik, ott lenn, olant
s fejem hasztalan töröm
se ígérte, se öröm,
csak az őszi bú marad.
Közel november, és a táj
ezüst ködbe búja faj...
Mi marad, te vénember,
ha eljön a december?
Az Advent ígéréte,
hőföhér öltözte,
s zöld fenyőn a gyertyafény,
hitben fészkelő remény...
s egyszer elmúlik a tél...

1996. IX. 28.

Ritkán lehet részük Gyomaendrődön a zenét szerető polgároknak oly nagyszerű zenei élményben, melyet a Zenei Világnap alkalmából a gyomai Katona József Művelődési Központban október 6-án, hétfőn tartottak, majd október 10-ikén, pénteken Kodály Zoltán halálának 30-ik évfordulójára rendeztek az endrődi Szent Imre templomban.

Míg az előbbi a Zeneiskola, az utóbbit a "Hittel a holnap ifjúságáért" Alapítvány a katolikus egyházzal közösen rendezte. Öröm volt látni, hogy mindkét hangversenyen megjelent hallgatóság körében szép számmal láthattuk a fiatalokat.

Holubné Hunya Anikó kedves szavakkal köszöntötte a zenei világnap alkalmából összegyűlteket, hogy mielőtt a zene hallgatásának teljesen átadnánk szívünket-lelkünket, fordítsuk figyelmünket köszöntő szavaira:

"Jó estét kívánok, kedves közönségünk, ezen a szép estén, a zene ünnepén, a zene világnapján!

Az emberek a szürke hétköznapiakat ünnepnapokkal színesítik. Így vált "divattá", hogy ami fontos számunkra, amire legalább egy nap illik, érdemes különös odafigyeléssel koncentrálni, az a világnap elnevezést kapta. Így tiszteljük október 1-én, az UNESCO Zenei Tanácsának javaslatára a Zene Világnapját.

"Utóvégre lehet élni zene nélkül is. A sivatagon át is vezet út, csak nem érdemes elindulni, mert a zene az, ami megszépíti." vallotta Day Zoltán zenetörténész.

És valljuk be mi is, hogy napjainkban, a mai hajsza világban, a mindennapi munkában, az jelenti a megnyugvást, ha Bach Beethoven vagy Bartók nemes világába kóstolhatunk bele.

"A zene az emberek legmélyebb érzéseit és legnemesebb reményeit juttatja kifejezésre" - mondotta Jehudi Menuhin 1974-ben, 75-ben pedig elindította azt a hagyományt, hogy minden év október 1-én a zene világnapját ünnepeljük meg. Jehudi Menuhin azonban arra is figyelt, hogy jó lenne, - ha ezen a csodálatos napon - egy-két percet a csendnek is szentelnénk, mert a csend a zene egyik legfőbb alapeleme, és a csendben el lehet gondolkodni azon, hogy mi személy szerint, mit tehetnénk azért, hogy boldogságban, békeességben éljünk. Azt hiszem a nyugalmat először saját

ZENE ZENE ZENE

lelkünkben kell megteremteni. Ha ez megtörtént, akkor talán szót fogunk érteni másokkal is.

Hogyan hallgassunk zenét, miért van szükség rá, milyen út vezet el a muzsikához? - tette fel a kérdést Anikó hallgatóságának, s nem késlekedett a válasszal sem. - Az igazi zenehallgatás magasabb rendű elmélyülést, gondolati és érzelmi ráhangolódást kíván. A régi nagy görög gondolkodó Platon is azt mondta: A zenéből vett képek, hasonlatok alakítják az államermölcsöt. A kultúra és az élet minősége összefügg. Mindenben az összecsengés felé kell törekednünk, épp úgy, mint a zenében az államban is ritmusnak, a megszabottságnak, a rendnek kell uralkodni. A középkorban az egyházi és a világi zene szétválása után sorra születtek meg azok a műfajok, amelyek a XVI. századtól ezerféle palettáját kínálták ennek a rendnek. Különböző zenei stílusok követték egymást, időtálló mesterművek fejezték ki a zeneszerzők igényét: felmutatni valami példaértékűt az emberiségnek. előidézésre, meditálásra készíteni őket a világ, az élet értelme. az emberi magatartások milyensége fölött, megtanítani őket szépen, rendezetten, jól élni."

Majd Anikó arról beszélt közönségének, hogy mi módon közeledjünk a zenéhez. Előadását a következő szavakkal fejezte be: "Luther Márton vallotta azt, hogy a zene a bánat leghatásosabb orvossága, a lélek fegyelmzésének mestere, Isten legszebb adományának egyike, szép és dicső ajándéka. Fogadjuk el ezeket a gondolatokat.

A zene világnapján e gondolatok erősít-

senek meg bennünket, akik hirdetjük-taníjtjuk vagy csak hallgatjuk a komoly zenét, ami ha jól odafigyelünk nem mindig komoly, hol felvidít, örömet szerez, elandalít vagy ábrándozásra késztet, szigorú, kemény és munkára sarkall, egyszerűen olyan, mint maga az élet, amelyben örök körforgásában él egymás mellett a jó és a rossz, a feszültség és feloldódás, és ami mindig a harmónia felé kell, hogy törekedjen.

Most pedig átadom a szót a zenének, csendüljenek fel a muzsika lágy hangjai!"

És felcsendültek...

Beethoven, Paganini, Palestrina, Balázs Árpád, Lassus... és akik tolmácsolták: a békéscsabai Zeneművészeti Szakközépiskola és Zeneiskola tanárai. Tóth István hegedűn, Csontos József Attila zongorán, Varga Zsolt gitáron, valamint a gyomaendrődi Zenebarátok Kamara kórusa, Hunya Alajosné nyugalmazott zeneiskolai-igazgató vezényletével és a zongoránál Sárhegyi Nóra a dévaványai ref. iskola tanára.

Pénteken, a lemenő nap a felhők közül ki-ki kandikáló fényénél, a langyos késő-nyári szellő kíséretében gyülekeztek fiatalok és öregek az endrődi Szent Imre templomban.

Ungvölgyi János az egyháztanács vezetője üdvözölte a megjelenteket Dr. Dávid Imre polgármester urat, az Önkormányzat tagjait, és név szerint a "Hittel a holnap ifjúságáért" alapítvány alapító tagjait. Majd a Kispesti Nagyboldogasszony Föplébánia Templom Szent Margit Kórusának és a Juventutis Zenei Társaság tagjait.

És felcsendültek a kórus, az orgona hangjai. Haydn, Guonod, Schuman, Liszt művei váltakoztak, mígnem felcsendült Kodály Tantum ergo, Stabat Mater és a fenséges Magyar mise. Lélekzet-elállító csöndben hallgattuk: Isten báránya...

Végül, a műsor befejeztével felcsendült és szünni nem akart a taps. A Kórus tagjai lejtettek és az oltár előtt felsorakozva meghatottan hallgatták a még mindig zúgó tapsvihart.

Befejeztül a Kórus és a hallgatóság együtt énekelte a középkori magyar himnusz: Boldogasszony anyánk, régi nagy Pátrónánk, Nagy inségben lévén így szólit meg hazánk...

Császár Ferenc

THERMÚX
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése - tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (fenyő fűrészáru, interspan bútorlap szigetelőlemezek, kartonplasztlemez...)
- Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

**Az ablak
teszi
a házat**

**MŰANYAG AJTÓK, ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI MÉRETRE IS.**

5502 Gyomaendrőd, Fő út 81/1
81/1. Tel/Fax: 66/386-328

GYERMEKCIPIÓ KÉSZÍTÉS

Csikós János

5502 Gyomaendrőd, Kör út 3.
(Öregszőlő, Kondorosi út)
Telefon: 06 60 485-788

Béby-leányka-fiúmodellek 18-35-ös méretig
Bio papucs, szandál, klumpa
18-41-es méretig

Méretes lábbeli készítést is vállalunk.
35-től 42-es méretig.
SEURO MODELL BT.
Fő út 57. (Volt Napkeleti vendéglő helyén)
Telefon: 06-66-386-800

ÉLJEN A PC Shop

ÁLTAL NYÚJTOTT EGYEDÜLÁLLÓ LEHETŐSÉGEKKEL!

- KAMATMENTES RÉSZLETFIZETÉS
- DÍJMENTES HÁZHOZSZÁLLÍTÁS, BEÜZEMELÉS
- 1 + 1 ÉV TELJES KÖRŰ GARANCIA
- TERMÉKVISSZAVÁSÁRLÁSI GARANCIA

**PC SHOP SZÁMÍTÁSTECHNIKAI
SZAKÜZLET, SZERVÍZ**

SZARVAS, Szabadság út 30. T.: (66) 311-422

TURUL CIPŐ GYOMAENDRŐD

Szabadság tér 2.
Telefon: 66/386-891
66/386-251

A TURUL CIPŐBOLT
új helyen: Gyomaendrőd,
Fő u. 204.

(a Gyógyszertár mellett)

Megújult választékkal, bevezető áron kínálja termékeit.

VÁRJUK KEDVES VÁSÁRLÓINKAT!

Corvo Bianco Schuh Bt.

Corvo bianco

Cipőipari Bt.

5502 Gyomaendrőd, Fő út 14.

☎/Fax (66) 386-896

☎(30) 457-148

**Női, Leányka-, és Fiú
cipőgyártás**

Martol Cipő

Dinya Zoltán

vállalkozó

Lakás:

Telephely:

Dobi I. 1/1 5502 GYOMAENDRŐD Fő út 45.
Tel.: 06 66/386-578 Tel.: 06 66/386-578
06-30/436-781

A KÁRPITOS '97 Kft.

termékeinek állandó bemutató terme
a **DÁVID BÚTORBOLT**-ban

5502. Gyomaendrőd Hősök tere 7.

Legújabb ajánlatai:

Heverők 16.000. Ft-tól

Franciaágyak 34.000 Ft-tól

Ülőgarnitúrák 65.000. Ft-tól.

„ÉPFÉ“ építőipari-szakipari és festő-vállalkozó
BARTA LÁSZLÓ

5502. Gyomaendrőd, Juhász Gy. u. 34/1.
Telefon/Fax: 06-66-386-896 (08.00-16.00)

Rádiótelefon és üzenetrögzítő:
06-60/481-041

VÁLLAL

GARANCIÁVAL:

Szobafestés, mázolás, tapétázás
melegburkolási munkákat takarítással
Teljes szakipari munkák tervezését, szervezését,
lebonyolítását anyagbeszerzéssel.

Az önkormányzat munkájáról

A kialakult szokásnak megfelelően a Polgármester úr számolt be az elmúlt hónap eseményeiről. Ezek közül a legfontosabbak: Európa Nap, melynek házigazdája Szarvas város volt. Ez alkalomból került átadásra városunkban az Egészségügyi Szakrendelő Intézet. Dr. Kókény Mihály népjóléti miniszter úr adta át a - nemcsak a város, hanem a környező települések betegeit ellátó - intézményt, mely a városi szülőtthon helyén készült 51 millió forintból. A nap eseménye volt még, hogy kiállítás nyílt Corini Margit születésének 100., és halálának 15. évfordulóján képeiből. Ezt követően a nagyenyed Balogh István festőművész kiállítása nyílt meg a Katona József Művelődési Központban. Ez alkalomból eljött Nagyenyed város küldöttsége is, Michail Jovan polgármester vezetésével.

Vállalkozásfejlesztési iroda kezdte meg működését. Ennek feladata, hogy támogatást nyújtson a kezdő és már működő vállalkozók részére. Egészségügyi Pénztár is segíti a város lakosai ügyeinek intézését. Szívesen állnak az ügyfelek rendelkezésére minden hét csütörtök délelőttjén. A nyugdíjjal kapcsolatos problémák nem tartoznak az iroda hatáskörébe.

Ez után a rendeletek felülvizsgálatai és alkotásai következtek.

Ezek közül az egyik legfontosabb a gyermekek rendszeres támogatásáról szóló rendelet. Az 1997. XXXI. Tv. alapján RGYT-ban részesül az a gyermek, akinek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a nyugdíj minimum összegét, és a családban töltendő nevelkedés nem áll a gyermek érdekében. Ez az összeg nem lehet kevesebb a mindenkori nyugdíjminimum 20%-nál, jelenleg 2.300 forintnál.

A helyi adórendelet első fordulás vitája is napirendi téma volt. Az eddig alkalmazott adónekem felülvizsgálatát minden évben el kell végezni, és a hiányosságokat, hibákat ki kell javítani. Pl. a kommunális adó esetében tervezett változás a lakás nagyságától is függő differenciálást javasol bevezetni. Ezzel kapcsolatos lakossági véleményeket a közmeghallgatáson lehet a KT. illetve a PM Hivatal tudomására hozni. A közmeghallgatás az endrődi oldalon '97 december 3-án, 17 órakor a közösségi Házban, a gyomai oldalon december 4-én, 17 órakor a Katona József Városi Művelődési Házban lesz. Itt szó lesz még az ivóvízminőség-javító beruházásról és a

közműfejlesztési elképzelésekről is.

Döntött a testület a TURINFORM Iroda működéséről is. A döntés alapján az irodát a jelenlegi formájában 1997. december 31-ig működteti. A további működtetésre profilkötöttséggel pályázatot ír ki, hiszen az irodára szükség lesz továbbra is.

A város szilárdburkolatú úthálózatának bővítését javasolja a lakosságnak a lakás-előtakarékossági pénztáron keresztül. Ez a módszer állami támogatást tesz lehetővé a lakosok számára! A város 103 km úthálózatából 50 km már burkolt, de ezek jó része is jelentős javításra szorul.

Elfogadta a KT a város 2002-ig szóló sportkoncepcióját. A sport célú kiadások fedezésére a működési kiadások 1.5%-át biztosítja. Ez a finanszírozásban kb. 8-10 millió forintot jelent. Ebből a Sportszarnok működtetésére 1,5%, pályák fenntartására, egyéb létesítményekre 20%, diáksportra 5%, versenysportra 5%, sportrendezvények támogatására 5%, sportlapra 20%. Említést érdemel a most létrehozott sportlap, amely összegre a szakosztályok és egyesületek nyújthatnak be pályázatot.

Ez után a pályázatokról hozott döntést a testület, ezek:

- Gimnázium balesetveszélyes tornatermének rekonstrukciójára, melyet áprilisban nyújtott be az önkormányzat, esély van, hogy címzett támogatásként az 5.3 millió forintos beruházáshoz 3.5 millió forint támogatást kapunk, így 1,7 millió forint önerőt biztosít a város.

- Gyermejjóléti szolgálat létrehozására;
- pedagógiai szakszolgálat körzeti feladat ellátására,
- a 2. sz. Általános Iskola, ezen belül:
 - hátrányos helyzetű és tehetséges tanulók előrejutását célzó programok megvalósítása,
 - idegen nyelvtanítás eredményorientált fejlesztésére.
- A Városi Zene és Művészeti Iskola
- a művészeti nevelés és oktatás feltételrendszerének fejlesztésére,
- Bethlen Gábor Mezőgazdasági és Ipari Szakközépiskola
- a kollégiumi elhelyezés színvonalát szolgáló tárgyi fejlesztésére.

A Képviselő Testület minden benyújtott pályázatot támogatott.

Hamvában a Gyomavégi Temető

Közeledik a Halottak Napja. Ilyenkor sokan kijárnak, gondozzák, rendbe teszik a temetőt. Én is kint jártam, és amit ott láttam, több volt, mint borzalom. Majdnem az egész temetőt leégették. A sok leégett fefa, a sok elégett virág!

Az örömben öröm: a temető másik felében, ott áll a megfeszített Jézus, s hála Istennek nem szenvedett a tüzből.

De még elszomorítóbb, hogy ami nem égett el, az tiszta gaz volt.

Halottak Napja közeledtével gondoljunk arra, hogy ne csak az ünnepen, de legalább havonta egyszer jöjünk ki, gondozzuk sírjainkat. Gyermeki szeretettel gondozzuk szüleink sírját. Isten gyermekei vagyunk mindannyian! Legyetek egyek Krisztusban!

A Halottak Napja jó alkalom arra, hogy gondoljunk az elmúlásra. "Legyetek éberek, mert nem tudjátok, mikor érkezik az Úr"

Szécsi Zsolt tanuló

Élénk vita alakult ki az 1.700 ha föld kérdésében. Ez a téma, hónapról-hónapra visszatér az ülésekre. Előzményeiről annyit, hogy ezt a területet nem juttatták kárpótlásra, ma is használják, van aki fizet, van aki nem. A város szeretné, ha összes lakójának hasznára lenne, azaz a város tulajdonát képezné és a település költségvetési pozícióját tenné stabilá.

A FKGP helyi Alapszervezete kérelemmel fordult a testülethez, hogy a bírósági eljárást szüntesse meg. A testület többségi szavazással úgy döntött, hogy a pert nem vonja vissza 16 ezer lakója érdekei miatt.

CZIBULKA GYÖRGY

Helyreigazítás

A múlt havi számunkban tévesen jelent meg a **Városi Gondozási Központ megbízott vezetőjének neve. Helyesen: CZIKELY IMRÉNÉ.** A hibáért elnézést kérünk.